

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozavár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félre-
600, egészévre 1200 lej. Külföldi-
havas 1, negyedévre 3. félre-
egészévre 10 dollár, vagy
értékű valuta. Hirdetési-
szerint: Az „UJ KELET”
hátsági zsidóság er-
Cikkek utánnor

UJ KELET

*Robert
Budapest*

2118

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Keziratok meg-
őrzésére és visszaküldésére nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Martos
Erő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Har-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Vasárnap, 1932 febr. 21

5692. ÉV
ADAR 14.

XV. ÉVF.
43 SZÁM

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

is politikai célra
maga részéről
az egyházközsegi
bb korteszkö-
ymódosítást fog
ben ilyesmi ne

di a kultuször-
melyeket annak
ny szavaztatott

ményezésből tör-
be az ügyvédtör-
módosításáról,
édjelöltségi időt
ynevezett libera
essék meg.

szavaz a kamara
gyminiszter kéri,
gyendre. Napiren-
za az állatorvosi
fejezéséhez szük
jes rendkívüli
i törvényt és a
nek felállítására

Váradi

k által meg-
parasztot a

az ügy. A tábla
amelyen Birn-
reg a vád alá-
vette a védelem
brülményeket, de
nyt látott abban,
e a tűz előtt két
án. A tábla ha-
lőtti rágalmasz
amelyben meg-
zék által meg-
ezzel szemben
es mellékírság-
aki az ítélet el-
be az semmitő-

**Csend-
senkít
zá**

Biket a Zsidó

al szállt meg. A
kal radikálisabb
Harsányi ka-
lt posztot, a ház
jázat cirkált. Ha
háza, a csend-
an megakályoz-
ági erőszakosko-
bb felháborodást
z zsidóságában.
pellációt fog be-
felháborító csend

**ahinten
st**

bruar 19. Pénte-
a katonai és a
nagy gyógyszer-
ten ezredet, a
arancsnokát. Az
Paul Thaodores-
ans jelent meg a
salád koszoruját

és Lapkiadó Rt.
r. Str. Baron L.
ám. Telefon 9-77

Illusztráció a szakértelemhez

Jorga professzor nem is olyan régen kollégáinak nevezte a tanítókat, akik ma már egy viharos napon a kamara színterén megbukatták Argetoianu költségvetését. Jorga professzor így nyilván kollégájának tartja azt az új tanítót is, aki ma napja fekszik étlen-szomjan szobájában, olyan szobában, amelybe ebben a csúszkorgó télen még nem fűtöttek be egyszerűen.

Jorga kollégája ugyanis hat hónapja nem kapta már fizetését az államtól. Bevezették tehát éhenhalni fűtetlen szobájába és szelnek eresztette az iskolába összegyűlt gyerekeket.

Hol van itt a kollégialitás, professzor ur?

Hol maradnak most azok a bombasztos szavak, amelyekkel Jorga miniszterelnök, minisztertanácselnök és egyetemi rektor a népválasztásról beszélt intervjúban, parlamentben és mindenütt?

Hol van itt az a mellelverő fenhéjázás, amellyel Jorga miniszterelnök a fizetések és a nyugdíjak pontos kifizetését ígerte?

No és hol van itt a „szakértelem”, amellyel ez a kormány minden kormányzati lépésben a legtekélyesebbet ígerte?

Akárhogy kérjük, nem kapunk rá feleletet.

De az új tanítói tanító esete a legtragikusabb illusztráció a „szakértők” kormányának honmentő működéséhez.

Keves jó helyett sok rosszat

Az ellenzék még soha olyan vehemensen támadta a kormányt, mint ami ma este dühvel tegnap egymás ellen harcoltak a kormány tagjai. A szenátus ülésén a cukor behozatái vámjáról volt szó, amelyet Jorga hübelehalász módra megvádatott azért, mert ezt barátja, Cuza professzor így kívánta. S azért is, mert a cukorüggyel akart keserűségeket okozni Jorga barátjának, kollégájának és egy-egy legveszedelmesebb ellenfelének: Argetoianu pénzügyminiszternek.

Mert tudta, hogy Argetoianu kinosan Jorga érinteni ez a törvény. Mert a pénzügyminiszter Jorgával szemben érti vala-amilyenre a pénzügyi problémákat. És tudta, mit jelent gazdaságilag a mai helyzet az ország számára egy iparág tönkre. Tehát, munkanélküliség újabb ezrei és a munkanélküliség rendezésére szolgáló de-dukció kivándorlása.

A konfliktust nem lehetett elkerülni. A szenátusban egymásnak mentek. Az elnöki szék párnázott ajtai mögött: Jorga és Argetoianu. Az üléssteremben pedig a jorgisták és argetoianisták.

Az elnöki szobában nem lehetett megállítani, hogy ki a miniszterelnök és ki az ellenzék. Ott Argetoianu diktált és Jorga hallgatott.

Az üléssteremben nem lehetett megállítani, hogy ki a kormány és ki az ellenzék. Mert itt Argetoianu és Jorga hívei egy szabadtánc egymást, hogy még az ellenzék is megijed.

Ilyen egészen „új ritmusban” és harciasan folytatja a kormány — ahogy Jorga szokta mondani — „missziója befejezését”.

Amikor miniszterelnök lett, azt mondta Jorga a sajtó képviselőinek: „Egy ország jól szerethető csinálni az ország-ért.”

Hát egy kevés jót, azt nem csinált. De sok rosszat, annál inkább.

Emelkednek!

Mondva és írva vagyon, hogy nincs pénz, nincs kár, amiből valami haszon ne származna. Sanghainál háborzongató vadállatok hadakoznak egymás ellen kinaik japánok, városrészek hevernek romokba, az újonnan megkezdett offenzíva az ország koncessziós területek egy részét ki kellett üríteni, a benszülött negyedekből pedig fejlesztve menekül a lakosság. Genfben leszerelésről purparlézások, kegyelmes és jól fizetett urak, mialatt a világon egyre nagyobb a nyomor, egyre kevesebb üzemben folyik a munka, a munkanélküliség holnap újra ötezer munkanélkülit engednek szelnek.

Painlevé visszaadta megbízását és a köz- társasági elnök Tardieut dezignálta miniszterelnökké

Nem sikerült Painlevé baloldali kormányalakítása

PARIZS, február 20. Painlevé 3 órákor írásban közölte a köztársasági elnök irodájával, hogy megbízását visszaadni kénytelen, mert az összebékülés kormányának létrehozása nem sikerült. Ezt megelőzőleg tegnap Painlevé egész nap folytatta tárgyalásait. Komplikálta a helyzetet, hogy a választások levezetésénél nagy fontossággal bíró belügyminisztériumot Painlevé magának akarta megtartani.

Ma reggel a szenátus előterében jobb oldali szélsőségesek újabb tüntetéssel próbálkoztak, de a karhatalom gyorsan közbelépett és szétzavarta a rendbontókat.

Doumer elnök újra megkezdte ta-

nácskozásait a pártvezérekkel az új kormány megalakítására.

PARIZS, február 20. Doumer köztársasági elnök a kormányválság megoldására hivatott mai megbeszélésén Tardieut, a leköszönt Laval kormány volt hadügyminiszterét biztalmeg az új kormány megalakításával.

Tardieu az eliséé palotából távozóban miniszterelnökké dezignálását az újságírók előtt megerősítette. A dezignálás végeleges elfogadásáról és a kormány megalakításáról politikai barátjaival történő tanácskozásai után fog választ adni a köztársaság elnökének.

Részleges és limitált időre szóló infláció mellett foglalt állást a nemzeti parasztpárt

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu és Vaida bukaresti tartózkodását felhasználva, Mihalache összehívta a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságát és nem hivatalos jellegű ülésen megvitatták a politikai és gazdasági helyzetet. Mindenekelőtt is a konverziós javaslattal foglalkoztak. Ezt a kérdést Mihalache ismertette, aki hosszú expozében indokolta meg, hogy miért foglalt állást a nemzeti parasztpárt vagyondezmája ellen. Mihalache új tervezet dolgozott ki a mezőgazdasági tartozások konvertálásával kapcsolatban és az a vélemény, hogy ez a tervezet sokkal praktikusabb, mint Argetoianu javaslatai.

Ezután Madgearu tartott hosszú expozét a pénzügyi helyzetről. Madgearu rámutatott arra, hogy az állam valósággal katasztrófális helyzetbe került. Az adók

behajthatatlansága következtében az állam nem tudja fizetni egy a tisztviselőket, mint a szállítókat. A jelenlegi költségvetési struktúra amugyis teljesen tarthatatlan. Nem lehet egy államgépezetet fenntartani akkor, midőn a 25 milliárdos költségvetésből 8 milliárd megy el külföldi tartozások rendezésére s 6 milliárd a nyugdíjasok illetményeire. A tisztviselők s a hadsereg fizetésére s az állam anyagi kiadásaira együttesen 11 milliárd marad. Ebből nem lehet egy állami organizmust almentálni.

Madgearu kijelentette, hogy az egyetlen megoldás a mai körülmények között: bizonyos időre limitált, részleges infláció volna.

Madgearu kijelentése politikai körökben érthetően nagy feltűnést keltett.

Mindenütt csak kár, romlás, nyugtalanság.

De ime mégis beigazolódik a közmondás igazsága: a legnagyobb kárból, a legnagyobb borzalomból is lehet hasznot csiholni. Nem az emberek többsége, nem egyes országok javára ugyan, de lehet. Itt vannak például a nehézipari trüsztek és koncernek, amelyeknek részvényei — a részvény-árfolyamok süllyedésének, a mammut-bankok összeomlásának klasszikus korszakában — ugrásszerűen emelkednek. Igen: az állandósult bész mai folyamatában a londoni, newyorki és párizsi tőzsdéken higanyszerű gyorsasággal emelkedtek fel — eieddig elképzelhetetlen magasságokig — a fegyver- és municiógyártó iparvállalatok részvényei.

Már pedig a részvények árfolyamai azzal a bizonyos hatodik érzékkel rendelkeznek. Csak akkor szökkennek fel, ha megérzik a konjunktúra szelét, ha megérzik, hogy a világnak valamelyik vagy több táján néhány százezer ember készült a fübe harapni s hogy diplomaták és tábornokok ismét az embermészárlás tudományán kereszttől akarják bebizonyítani: ha üres a zsebed, tölsd meg municióval, akkor minden rendbe jön.

A jövődörtörténet-írója, ha majd az emberiség egyik legkétségbeesettebb korszakát, ezt a mai korszakunkat fogja megírni, nem fog elzárkózhatni tehát annak megállapításától, hogy abból a nagy kárból, ami a világválság folytán az egész földkerekségre háramlott, egyesek mégis csak hasznot húztak. Valószínűleg azzal fog érvelni, hogy bár a buzát, gyapotot, kávéát millió tonnaszámra semmisítették meg, ezzel szemben a munició-gyártás és

a fegyvergyárak bevételei mégis örvendetes prosperitást értek el.

Az azonban mi, akik a jelenben élünk, sehogyszem tudunk ennek a prosperitásnak örülni. Ez a prosperitás ugyanis nagyon súlyos veszedelmeket rejt magában. Ott, ahol a fegyvergyárak üzemei felvirágoznak — az emberek élete lehanyatlík. A komplikált problémák megoldása borzalmasan egyszerűvé lesz: annak, akiknek nem jut munka és nem jut kenyér, elindulhat a lövészárkok felé, hogy rövidesen megszabaduljon minden gondjától és bajától. A fegyvergyárak részvényemelkedéseit éppen ezért nagyon rossz ómennek kell tartanunk. A fegyvergyárak sokkal jobban vannak informálva a világ politikai konstellációjáról, mint például a leszerelési delegátusok. Ha a nehézipari részvények emelkednek, akkor ez annak a kétségtelen jele, hogy nem leszerelés, hanem még fokozottabb felszerelés következik. A felszerelésnek pedig — alapította meg éppen Painlevé egyszerű — lélektanilag adott következménye, hogy a felhalmozott puskák és municiók egyszerre csak elsülnek, a bombák explodálnak, a többi pedig már jön magától. Pusztulás, halál, tömegsírok, a civilizáció teljes csődjé.

Mindenesetre érdekes volna megtudni, hogy a Genfben üdülő leszerelési delegátusok mit szólnak a nehézipari részvények árfolyam-emelkedéséhez? Vajjon ebből a tényből is optimista következtetéseket vonnak le? Ha igen, úgy ez az optimizmus a legnagyobb pesszimizmusra ad okot.

VILÁG TÜKRE

Genfi a német álláspont- ról támogetja?

Melyik álláspont az erősebb Genfben? A francia, vagy a német? Az érdekek és a hatalmak új csoportosulásában melyik oldalra került a tulsúly? Ez a kérdés foglalkoztatja ma elsősorban a világ összes kormányait és diplomatáit. Az erőviszonyok alakulásából akarják kiolvasni Európa sorsának alakulását teljesen függetlenül attól, hogy milyen határozatot hoznak a leszerelésben. A mai kaotikus bizonytalanságban ez az egyetlen támpont a kérdésnek kibetűzésénél: mit hoz a holnap?

A francia jobboldali lapok már napok óta fujják az alármat: Genfi a német álláspont mellé állott. Ezek az újságok Henri de Korabnak, a Matin genfi tudósítójának egy cikkére hivatkoznak, amelyben Korab többek között a következőket mondotta:

„Hiba volna becsukni szemünket a való-
ság előtt: Genfben Németország testesíti
meg a szimpatikus személyiséget. Pro-
german mítosz alakult ki Genfben, ame-
lyet Brüning kancellár az ő keneteljes
gesztusaival csodálatosan fel tudott fokozni.
Elképzelhető, hogy ilyen körülmé-
nyek között Brüning kancellár genfi be-
szédének minden egyes mondatát tapssal
és bravókiáltásokkal fogadták.”

Igy szól a Matin kiküldött munkatársának megállapítása. A híres és hírhedt Tharo testvérek hasonló hangnemben ír-
nak a Paris Soir-ban. A Journal de
Debatte, Henri de Korab tudósítását már
egyenesen úgy kommentálja, mintha az
egész világ Németország mellett volna.
Ime:

„Genfben ma divat azt mondani, hogy
Németország az az állam, amely meg-
védi a béke ügyét. A hitlerista Német-
ország! Akárki is utal a Németország-
ban uralkodó hangulatra, a titkos fegy-
verkezésre és Németország tervezetsei-
re, úgy tekintik, mintha a nemzetközi
megegyezés ellensége volna. Nem való-
színű, hogy az igazságnak ily nagymér-
tékű deformálásából valami jó kerül-
hetne ki.”

Ez a hang azt mutatja, hogy Párizs
aggóva figyeli a nemzetközi hangulat
alakulását. Leon Daudet, az ultranacio-
nalisták vezére még tovább megy és
így ír:

„Nem szabad elfelejtenünk, hogy Né-
metországnak komoly „adu” i vannak a ke-
zében. Mellette van a genfi közvélemény.
Mellette van a Vatikán... És mellette
vannak a szocialisták... A háború előtt,
a háború alatt, a háború óta az amster-
dami Internacionálé szakadatlanul és szen-
vedélyesen németbarát volt.”

Azt, amit Leon Daudet ír, természetesen
nem kell betűszerint venni. Az anti-
szemita Action Française nem kultiválja
az objektivitást; ennél a lapnál csak a
nacionalizmus számszázalékos. A francia
nacionalisták szeretnék a közvélemény
előtt úgy beállítani a leszerelési konfe-
renciát, mintha az egy németbarát ügy-
nökség volna. S úgy akarják a francia
delegátusokat presszionálni arra, hogy
intranszignens magatartást tanúsítsanak a
leszerelés kérdésében. Az efféle agitációs
eszközök azonban nagyon is kétéltűek. Bi-
zonyára sok francia polgár akad majd,
aki felteszi a kérdést: vajjon miért van
Genf, miért a Vatikán és a szocialista
Internacionálé a német álláspont mellett?
és e kérdések feletti medítálás könnyen
éppen az ellenkező eredményhez vezethet,
mint aminőket Leon Daudet szeretne
útitásaival elérni.

A francia közvélemény ideges. Ez egy
olyan tény, amely minden vitán felül áll.
És amelyet Tardieu is kénytelen volt fig-
yelembe venni. A francia hadügyminisz-
ter Genfben való elutazása előtt beszédet
mondott a rádióba Amerika számára a le-
szerelési konferenciáról. Ebben a beszéd-
ben — amelynek teljes szövegét egyik
francia lap sem közölte — Tardieu meg-

penditette a békeszerződések revíziójának gondolatát. A francia hadügyminiszter nagyon diplomatikus és óvatos formában arról beszélt, hogy Genfben felmerülhet „a békés korrekciók” lehetősége. Tardieu a népszövetségi paktum 19. szakaszára hivatkozott, amely szerint bármely tagállam kérheti a fennálló nemzetközi szerződéseknek békés úton való revízióját. Tardieu nyugodtan beszélhetett erről a kérdéssel az amerikai közvéleménynek. Egyrészt, mert még egyik legyőzött állam sem nyújtott be kérést a Népszövetséghez a békeszerződések revíziójára vonatkozólag. Másrészt mert a 19. szakasz értelmében a Népszövetség revíziós határozata csakis abban az esetben érvényes, ha azt a tanácsstagok egyhanguan megszavazzák. Am egyetlen tagállam nem-szavazata is elegendő a jogérvényes határozathozatal megakadályozásához.

Tardieu beszédét azonban nem köztölték a lapok, mert nem akartak felesleges izgalmat kiváltani. A genfi helyzetet illetően pedig egyes organumok igyekeznek kimutatni, hogy a helyzet nem olyan súlyos, mint aminőnek azt Henri de Korab beállítani igyekezett. Genfben mindenkinek a pozíciója ki van jelölve. Mindenekelőtt is itt van Franciaországnak és szövetségeseinek katonai hatalma. A francia hatalmi csoport, amelyhez a kisantant államok és Lengyelország tartoznak, 13 millió katonára felelt rendelkezik. Azoknak a győzőknek a hatalma ez, amelyek fenn akarják tartani a békeszerződések. Tardieu megmondotta Genfben: a békeszerződésekkel állunk és bukunk, fenntartjuk — hadseregeinket és csakis abban az esetben vagyunk hajlandók katonai különítményeket bocsátani a Népszövetség rendelkezésére, ha a jelenlegi határokhöz nem nyulnak hozzá.

A francia csoporttal szemben áll a német hatalom, amely gazdasági és ipari szervezethez és fegyverem szempontjából figyelemreméltó.

Ez a revizionista erő. Brüning azt mondja: Leszerelést kérünk, vagy pedig egyenlőséget a felfegyverzésben. Németországnak ugyanannyi joga van határai biztonságának megvédéséhez, mint Franciaországnak. Ha csak Franciaország és Németország állnának szemben egymással, az érdekeltek hosszú időre megoldást nyernének a 13 millió katonára vonatkozó javára. De itt vannak a nagyhatalmak is: Amerika, Anglia, Olaszország, Oroszország. Ezek is Németországgal egyértelműleg a leszerelés, a biztonsági egyenlőség és a revizionizmus mellett vannak. Olaszország különösképpen. Csak hogy mindenkinek külön oka van arra, hogy ilyen politikát folytasson. Amerika, Anglia, Olaszország és Oroszország nem folytatnak együttműködést, nem képeznek egyetlen platformot, mint a francia csoport.

Ilyen előzmények után nem érdektelen figyelemmel kísérni azokat a prognózisokat, amelyeket Genfben a leszerelési konferencia kimenetelére vonatkozólag felállítanak. Az Adeverval párizsi tudósítója szerint azok a nagyhatalmak, amelyek a német álláspontot osztják, igyekezni fognak nyomást gyakorolni úgy Franciaországra, mint Németországra, hogy fogadjanak el egy kompromisszumos megoldást. Hogy milyen lesz ez a kompromisszum, azt nem lehet előre látni. Misztikus megoldásokban hiábavaló dolog volna reménykedni. Genfben az összes nagyhatalmak, akármelyik álláspontot is képviselik, elsősorban a saját érdekeiket szolgálják. A szimpatia egyiknél sem haladja túl a saját érdekek határait.

Egyetlen dolog huzhatja keresztül a nacionalista individualizmus számításait: a gazdasági válság. Ha a válság még néhány évig eltart, valószínűleg az egész világot ki fogja békíteni az általános katasztrófában. Senkinek sem lesz akkor kedve Genfben menni és a leszerelésről veszekedni. Mert a leszerelés önmagától fog megvalósulni.

Tűzfeszítéset

a termelőtől közvetlen szerezze be!

ÁR M:
Apított prima hasáb 60 lei pro 100 kg.
Apított Ia. hántottfa 68 lei pro 100 kg.
Ol fa 900 lei 01 1200 lei-ig ölenként mi összeg szerint

Bármely mennyiséget házhoz szállítok. Győződjön meg személyesen a pontos mérlegelésről és a jó minőségről.

Telepek: Str. Londrei (Hosszu u.) 25.
Str. Georgehe Enescu (Gyufagyár u.) 3.
„Unio” telep.

CZIMENT GÉZA
fatermelő. — Telefón 50.

Okvetlenül nézze meg

Salamon Bélát

első hangos filmjében az

„Öfésége a vigéc”-ben Hélfőtől a CORSOBAN

Műsoron kívül a legújabb Paramount jurnal. A japán-kinai háboru részleteinek bemutatása.

Kétévi vizsgálat után elkészült a vádirat a csiki erdőpanamák ügyében

Dobrescu Aurel volt alminiszter megvesztegetéssel vádolja a bukaresti ügyészség

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Közel kétéves huzavona után Stanescu buakresti vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot dr. Aurel Dobrescu volt földmívelésügyi alminiszter bűnügyében, akit ismeretesen azzal vádoltak meg, hogy miniszteri minőségében elősegítette a Csiki Magánjavak kiaknázása körül történt panamákat. A vád szerint Dobrescu dr. különböző kijáróknak engedélyeket adott a csiki magánjavakhoz tartozó erdőségek kiaknázására s ezekért az engedélyekért anyagi ellenszolgáltatásokat fogadott el.

Badescu ügyész az ügy hét terjedel

mes dossziójának átvizsgálása után elkészítette a vádiratot. Dr. Dobrescu Aurel ellen megvesztegetés vádját emeli az ügyészség. Vele együtt vádat emel az ügyészség. Tiberiu Vornic és Tariceanu újságírók, Alex Dan brasói ügyvéd, Teofil Berna gergyószentmihályi ügyvéd, Alexandru Comanita szenátor és Emil Man ellen tiltott közbejárás címén. Virgil Kerciu volt krassói képviselővel szemben eljettette a vádat az ügyészség, miután megállapítást nyert, hogy ügyvédi minőségben vett részt ezekben az ügyekben és az általa végzett munkához viszonyítva, kis honoráriumot kapott.

Délafrika miniszterelnöke cionista szöveget intézett az ország zsidóságához a Weizmann tiszteletére rendezett banketten

Nahum Szokolov fontos politikai tárgyalásokat folytatott Washingtonban

Fokváros, február 20. A napokban indult meg a délafrikai országokban a nagy Keren Hajjesz kampány, amelynek vezetését maga dr. Weizmann Chaim, a nagybritániai cionista föderáció elnöke és a Jewish Agency volt elnöke vállalta. A nagyszabású akciót Weizmann Chaim tiszteletére rendezett fényes bankett vezette be Fokvárosban, amelyen mintegy 6300 főt fogadtak a Keren Hajjesz szövegére. A hatalmas méretű banketten a délafrikai zsidóság vezetőin kívül a politikai élet számos vezetőgyűlése is

megjelent, élén Hertzog generálissal, délafrikai miniszterelnökével. A miniszterelnök nagy beszédet tartott a banketten, amelyben többek között a következőket mondotta:

Hozzám is apellál a cionizmus

— Van valami a cionista gondolatban, ami nemcsak azokat hatja át az agytól egészen a szívig, akiket közvetlenül érdekel, hanem minden gondolkodó és érző embert is meghódít a maga számára. Így hozzám is apellál a cionizmus, Délafrika

Bécsi Mintavásár

(Wiener Messe)

1932 március 13-tól március 19-ig. (Rotunde március 20-ig)

Rendkívüli rendezvények:

Butorvásár (Reklámvásár). Modern gázerelvények kiállítása.

Villamosság a háztartásban.

Szórmedivat-szalón. Bécsi kötöttárúvált.

Nemzetközi automobil és kerékpár kiállítás.

Építkezési és utépítési vásár. Elemezési és élvezeti cikkek kiállítása. „Technikai újdonságok s tanulmányok”. Mező- és erdőgazdasági cikkek.

Utlevél vizum nélkül! Mintavásári igazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. Nincs csehszlovák átutazási vizum. A magyar vizumot a határon adják a vásárigazolvány felmutatásakor. Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete tengeren, valamint a légiforgalomban. Mindenféle felvilágosítások, valamint vásári igazolványok (ára 150 lej) a

Wiener Messe A. G. Wien VII.

továbbá a lipcei tavaszi mintavásár tartama alatt a lipcei információs irodában, az osztrák Messhausban és a tiszteletbeli képviselőknek szerezhető be:

Kolozsvár: Osztrák konzulátu Piața Unirii 15., I. — „Európa” Hermes Calea Regele Ferdinand 13., — Compagnie Internationale des Wagons-Lits, Piața Unirii 18.

nemzsidó közösségéhez. Nem kételkedem abban, hogy dr. Weizmann a legmesszebb menő, a legkészségebb és a legszívesebben támogatásra fog találni Délafrikában a zsidó országépítés csodálatos művének előmozdítására.

A miniszterelnök nagyhatalmas beszéd után, az ellenzék vezére, Smuts tábornok emelkedett szólásra, aki hatalmas beszédében fejtette ki a cionista célkitűzéseket és a palesztinai építőmunka lényegét. Lendülettel szavakban méltatta dr. Weizmann Chaim egyéniségét és meleg elismeréssel adózott Weizmann érdemeinek.

Nahum Szokolov Washingtonban

Washington, február 20. Nahum Szokolov, a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke az Egyesült Államok fővárosába érkezett, ahol behatár tárgyalásokat folytatott az amerikai kormány vezetőivel és a diplomáciai testület tagjaival. Meglátogatta Sir Roland Lindseyt, a washingtoni angol követet, majd Brandeis főbíróval tárgyalt az „Americane Palestine Committee” és az amerikai cionista mozgalom aktuális feladatairól és kérdéseiről. Ezután King szenátor látta vendégül vidéki birtokán Nahum Szokolovot és leányát.

Másnap Hamilton Fish képviselővel folytatott tárgyalásokat Szokolov. A politikusok megígérték Szokolovnak, hogy minden anyagi, erkölcsi és politikai erejükkel fognak a cionizmus ügyének szolgálatában állani.

SPORT

Eldöntetlen a magyar-egyiptomi válogatottak revánsmérkőzése

Kairó, február 20. Tegnap 20.000 főnyi közönség előtt zajlott le a magyar egyiptomi válogatott futballmérkőzés melyen a magyar csapatnak a párisi olimpián elszerezett 3:0 aranyú vereségéért kellett volna revánst vonnia. A revans nem sikerült, mert a mérkőzés rendkívül izgalmas és szép küzdelem után 0:0 arányban döntetlenül végződött.

A magyar válogatott második garnitúrája ma, vasárnap veszi fel a küzdelmet a délnémet válogatottal.

Petersen (Norvégia) az 500 m. gyorskorcsolyázás világbajnoka. A lapalacsi téli olimpián tegnap az 500 m. gyorskorcsolyázó távot futották le, melynek győztese a norvég Petersen lett 44.2 idővel.

27-én 28-án játszik le a kolozsvári kerület ping-pongbajnokságait. A kolozsvári kerület ping-pongbajnokságai 27-28-án kerülnek eldöntésre. A versenyeiket Wesel Károly a KKASE-vel együtt rendezi és azokon a kolozsvári klubokon kívül a kerülethez tartozó összes egyesületek indulnak. A verseny győztese az egyéni versenyeken előreláthatólag a Haggibbor lesz, míg a csapatversenyben a Haggibbor és a Romania csapatai között lesz küzdelem.

A KKE gyorskorcsolyázó verseny. Ma délelőtt futják le a KKE gyorskorcsolyázó versenyen az 500 és 1000 m. távokat. A versenyeken rekordjavításra számítanak.

A montreali műkorcsolyázó világbajnokság eredményei. A montreali műkorcsolyázó világbajnokságokon a Lake Placidban győztes olimpiakoronnyerték a bajnokságokat. Részletes eredmények:

Férfi műkorcsolyázó világbajnokság
1. Karl Schaffer Ausztria, 2. Wilson Kanada, 3. Baier Németország.

Női műkorcsolyázó világbajnokság
1. Sonja Henie Norvégia, 2. Fritzi Burger Ausztria.

Páros műkorcsolyázó világbajnokság.
1. Brunet-házaspár Franciaország, 2. Rotter-Szollás Magyarországnak, 3. Mäss Loughran-Budger USA, 4. Örgonista-Szalay Magyarországnak.

Hogy kü

Hat év alatt h
lej és egy kil
évi 20.000 lej
leht

Bucuresti-Buko

Uj Kelet tud.) C

nik meg a minisz

zött a Jorga-kon

és a napi parl

visszahuzódó tag

tor, a földmive

államtikára. Sta

értőknek” a Jorg

terségére nézve

kolozsvári egyete

adja elő. Politik

Stanciu Viktor

érdemekkel dicse

téren. Különösen

nyászat kérdéséb

tájékozottságot é

lapításai nem eg

dulópontot a ro

fejlesztésében. Mir

az aranykérdés s

tervezet is az ar

ésben látja a ro

dés megoldási leh

Alkalmunk volt

beszélgetést folyt

kérdésről. Az alr

rendkívül érdeke

tette a kérdésben

A ro

multj

— Bármennyir

látzik ez a mega

Stanciu Viktor

—

szagokban az ara

zében oldható m

államokban, ahol

nyat. Romániába

2500—3000 kiló a

Ez a mennyiség

ben alábbszállt és

tendők fejlődésén

a romániai arany

a 15 évvel ezelőtt

nyak nagyrésze az

Mindazonáltal a le

get a „Mica” brá

lik, aminek az a m

a társaság haszná

rendelkezésére áll

ben egyforma. Cs

bái és gazdasági k

sai befolyásolhatj

nyiségét és így tör

az aranytermelés

nem rentábilis.

Konjunk

aranybány

— Az aranyban

és években érte el

déli hegységek ar

termelték a legtöbb

nagytermelők ezek

jelentékeny összegeke

az időben azt hitté

junktura sokáig fo

leges termelési esz

nak a század végén

zuhanása azonban

arany konjunkturá

— Mert az aran

más termék — ann

tékéből, minél nag

bányásszák. A kalin

ausztráliai aranyb

meggazdagította a

jegykibocsátó intéz

nagyobboldott és e

az arannyal vásáro

kek drágulni kezdte

be a mult századvé

drágulás.

Egy g

heti m

— Ez a drágulás

területeken lévő ar

lását. A konjunk

gram arannyal egy

Hogyan lehetne külföldi kölcsön nélkül megháromszorozni Románia bankjegyforgalmát?

Hat év alatt háromszorosára lehetne emelni a román aranytermelést. Az arany kilónkénti ára 110.000 lej és egy kilo arany 330.000 lej fedezeteül szolgálhat. A Nemzeti Banknak minden kilo arany után évi 20.000 lej kamatvesztessége van, mert külföldi kölcsönből vesz aranyat, míg itthon bővebben lehetnének az aranyak — mondja Stanciu Viktor földművelésügyi államtitkár

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Csak olykor-olykor jelenik meg a miniszteri bársonyszékek között a Jorga-kormány legszerényebb és a napi parlamenti küzdelmekből visszahúzódó tagja: dr. Stanciu Viktor, a földművelésügyi minisztérium államtitkára. Stanciu egyike a „szakértőknek” a Jorga-kormányban. Mesterségére nézve egyetemi tanár és a kolozsvári egyetemen az ásványtant adja elő. Politikai multja aligha van Stanciu Viktornak, de annál nagyobb érdemekkel dicsekedhetik tudományos téren. Különösen a romániai aranybányászat kérdésében mutat rendkívüli tájékozottságot és tudományos megalapításai nem egyszer jelentettek fordulópontot a romániai aranytermelés fejlődésében. Mint nemzetgazdász így az aranykérdés szakértője és az alábbi tervezet is az aranytermelés fejlesztésében látja a romániai pénzügyi kérdés megoldási lehetőségeit.

Alkalmunk volt Stanciu Viktorral beszélgetést folytatni a romániai arany kérdéséről. Az alminiszter a következő rendkívül érdekes interjúban ismertette a kérdésben vallott álláspontját.

A romániai aranytermelés multja

Bármennyire is ellentmondónak látszik ez a megállapítás — mondotta Stanciu Viktor — az aranytermő országokban az aranykérés sokkal nehezebben oldható meg, mint azokban az államokban, ahol nem termelnek aranyat. Romániában évenként átlag 2500—3000 kilo aranyat bányásznak. Ez a mennyiség a háboru utáni években alábbszállt és csak a legutóbbi esztendő fejlődésének köszönhető, hogy a romániai aranytermelés újra elérte a 15 évvel ezelőtti nívót. Az aranybányák nagyrésze az állam kezében van. Mindazonáltal a legnagyobb mennyiség a „Mica” brádi bányában termelődik, aminek az a magyarázata, hogy ez a társaság használja ki legjobban a rendelkezésére álló bányaterületeket.

Konjunkturák váltakozása az aranybányászatban

Az aranybányászat az 1870—90-es években érte el aranykorát. Az erdélyi hegységek aranybányáiban akkor termelték a legtöbb aranyat. A kis és nagytermelők ezekben az években jelentékeny összegeket kerestek és abban az időben azt hitték, hogy ez a konjunktúra sokáig fog tartani. A kezdetleges termelési eszközök és az aranynak a század végén bekövetkezett árzuhanása azonban véget vetett az arany konjunkturájának.

Mert az arany — mint minden más termék — annál jobban veszt értékéből, minél nagyobb mennyiségben bányásszák. A kaliforniai, délafrikai és ausztráliai aranybányászat fejlődése meggazdagította a bankokat, a bankjegykibocsátó intézetek aranystokkjá nagyobbodott és ennek következtében az arannyal vásárolható nyerstermek drágulni kezdtek. Így következett be a múlt századvégi és a századeleji drágulás.

Egy gram arany — egyheti munkabér

Ez a drágulás okozta a román területen lévő aranybányák hanyatlását. A konjunktúra éveiben egy gram arannyal egy munkás hetibéré

lehetett kifizetni, míg a rákövetkező periódusban egy munkás hetibére már ennek kétszeresére, sőt háromszorosára emelkedett. Azok a bányák, amelyek nem voltak kellőképpen felszerelve és az egész termelést emberi munkával végezték, el is véreztek ebben az időben. Azokban a bányákban azonban, amelyekben a tőke már jóelőre modern kitermelő gépeket ültetett, sikerrel állták ki a dekonjunktúra éveit.

Igy a román aranytermelés nagyobb megszakítások nélkül folytathatja munkáját. A jelenlegi felszerelések mellett a termelés már racinálisabb, de még mindig nem tartunk ott, hogy valóban rendkívüli értéket képviselő aranyterületeinket teljes egészében kihasználjuk. A technika mai fejlettsége mellett aranytermelésünket könnyűszerrel háromszorosára emelhetnők. Es ez rendkívüli fontossággal bírna a romániai pénzügyi piacra. Ime, milyen egyszerű a számítás.

Stanciu Viktor szemlése a terve az arannyal

Es ez rendkívüli fontossággal bírna a romániai pénzügyi helyzetre. A magyarázat egészen egyszerű. A bá-

nyák, új, modern felszerelését és a munkaerőt az állam és a Nemzeti Bank papírpénzben fizeti ki. Egy kilo aranynak az ára a mai árak mellett 110.000 lej. A Nemzeti Bank azonban egy kilo aranyfedezettel 330.000 lejt hozhat forgalomba, háromszorosát annak, amelyet egy kilo arany megvásárlásába, illetőleg, jelen esetben, előállítására beinvestált.

A Nemzeti Banknak még akkor is érdekében áll, hogy az arany száztízezer lejes ára mellett minél nagyobb aranytermelést vásároljon össze, ha az aranytermelés nem is volna rentábilis Romániában, mert az aranyat papírpénzért veszi és az arany a további papírmennyiség kibocsátására háromszoros fedezetet nyújt. A Nemzeti Bank pedig most ezért a háromszoros fedezetért 1 kilo arany után az első évben legalább 20.000 lej kamatot fizet, mert az aranyat külföldi kölcsönből vásárolja.

Kamat helyett termelési prémiumot az aranybányáknak

Az aranyfedezet kérdését sokkal könnyebben megoldhatja a Nemzeti Bank, anélkül, hogy az aranyvásárlásokra külföldi kölcsönt lenne kénytelen igénybevenni. A huszezer lejes ka-

matvesztességet termelési prémiumként a bányatulajdonosoknak adhatná az állam, hogy további kutatásokat végezhessenek és a legmodernebb termelőgépeket beszerezhessék. Ezek a prémiumok behozhatnák azokat a veszteségeket, amelyek az aranytermelés elmúlt periódusában érték az országot, amikor a felszerelések kezdetlegessége miatt az aranybányászat nem is volt rentábilisnak tekinthető.

Az aranystokk növekedése és főleg ennek a stokknak papírpénzben való beszerzése nemcsak az ország belső aranyigényét tudná fedezni, hanem a külföldi kuponokat is, amelyek valutában vagy tiszta aranyban kell kifizetnünk. Sőt, még az állami tisztviselők fizetéseit is könnyebben tudnánk rendezni, ha egyszerű módon növelnénk a Nemzeti Bank aranystokkját.

Ha figyelembe vesszük azt is, hogy az aranytermő vidékeken lévő munkanélküliséget ezek az investíciók jelentékenyen enyhítenék, nyilvánvalóvá válik, hogy az aranytermelés állami támogatása rendkívüli fontosságú kérdés. Az államnak elsőrendű érdeke, hogy ezt a tervet megfontolás tárgyává tegye.

Eddig tart Stanciu Viktor nyilatkozata, mely egy felsőbb helyre is eljutott szanalási tervet ismert. Hogy a kormány pénzügyi szakértői, mai égetően fontos problémáik mellett komolyan fogják-e venni ezt a tervet és lépéseket fognak-e tenni megvalósítására, az nagyon kérdéses. Mindenesetre érdekes annyit megjegyezni Stanciu Viktor intervjújából, hogy a romániai bányák közül az állami kezekben lévő vállalatok hajtának a legkevesebbet, míg a „Mica” vállalat termelése egyre nagyobb és nagyobb.

Leonard Paukerow.

Szombat reggel óta újra szünet nélkül dörögnek az ágyuk Sanghainál

A japánok borzalmas pergőtűzének a kínaiak hősiessé állnak ellen. A koncessziós területek egyes zónáit az angolok és amerikaiak kiürítették. Sapeyből menekül a lakosság. Összehívták a Népszövetség rendkívüli ülészakát

London, február 20. Sanghaiban az ultimátum lejártakor, szombaton reggel 7 órakor Uyeda japán tábornok még félórás kíméleti időt adott a kínaiaknak, majd utasította a japán felderítő repülőrajt, állapítsák meg, a kínaiak ott vannak-e régi állásaikban. A repülőfelderítők azzal tértek vissza, hogy a kínaiak változatlanul tartják régi állásaikat. A tábornok erre elrendelte a tüzérségi előkészítés megindítását.

Több órán át a 23 kilométeres

fronton fűlsiketítő pergőtűz követte a parancsot

s közben nagy bombavető repülőgépek keringtek a kínai állások felett s bombákat vetettek le.

A nemzetközi koncessziós terület északi és északkeleti zónáit az angolok és az amerikaiak kiürítették s intézkedtek aziránt is, hogy a külföldi alattvalók a nemzetközi negyedben másutt is védett helyen tartózkodjanak a nagy támadás ideje alatt.

A kínaiak mindaddig erős ellenál-

lást fejtenek ki.

Allandóan új japán csapaterősítések szállanak partra és sokszáz tehergépkocsi municiót szállít előre, az első vonalba.

Csang-Kai-Sek készenlétben tartja csapatait arra az esetre, ha a 19-ik kínai hadsereget a japánok visszaszorítanák.

Ujabb jelentés szerint Sanghaiban több mint hat órája tart a nehéz tüzérségi pergőtűz. A benszülött lakosság pánikszzerűen menekül dzsunkákon a tűz alatt tartott Sapeyből.

Genf, február 20. A népszövetségi tanács tegnapi ülésében a közgyűlés összehívása mellett döntött. Március 3-ra hívják össze a közgyűlést rendkívüli ülészakára. Paul Boncour az ülés végén újabb felhívást intézett Japán és Kína delegátusaihoz, hogy kormányaiknál intervenáljanak a békés meg egyezés érdekében. Ezzel egyidejűleg Sato japán népszövetségi fődélegátus a tanács tegnapi ülésén bejelentette, hogy kormánya rokonszenvvel fogadta Mandzsúria függetlenségét és támogatásban fogja részesíteni a független Mandzsúria vezetőit.

London, február 20. A sanghái eseményeket az angol fővárosban óriási izgalommal tárgyalják. Londonban félóránként jelennek meg különkiadások, amelyek a legutóbbi harci eseményekről számolnak be. Az angol minisztertanács mai ülésén külön miniszteri bizottságot alakítottak a távolkeleti eseményekkel kapcsolatos intézkedések megtételére. Egyidejűleg a tengerészeti, légügyi és hadügyminisztériumokban éjjeli, nappali permanens készletet rendeltek el, amire a világháboru óta nem volt példa.

Kapható: minden jobb gyógyszertárban, drogeriában és illatszer-tárban

Főlerakat Románia területére: Rózsa M. Royal drogeria Rt. Cluj, Főter 26.

Kérjen minta pengét!

Ante portas

Irtá: Josephus

Figyelemmel kísértük azt az érdekes és sok vonatkozásban értékes tartalmu véleménynyilvánítást, melynek az Új Kelet hasábjain és az ortodox hajlandóságú Népközlönyben az adott időszereket, hogy Erdély és a csatolt területek ortodox alappon szervezett zsidó közönsége sorsát döntően elhatározó lépés előtt áll. E hó 23-24-én Dénes országos ortodox értekezlet lesz, melynek kétségtelenül legfontosabb és ortodoxiánk jövő életalakulására legkihatósabb eseménye az irdai elnök választása lesz és így érthető is, hogy a sajtóban, a zsidó nyilvánosság előtt lefolytatott eszmecsere középpontjába a megválasztandó elnök került. A lapokban közötti hozzászólások óvatossá és tapintatosnak kerültek az elnökségre érdemes, vagy óhajtott személyiségek megnevezését. Nagyon helyesen. Mert annak dacára, hogy a hivatalos jelölés értékes és kiváló neveket sorakoztat fel, még ma is, pár nappal a választás előtt, korai és meggondolatlan elhamarkodás volna az érdemes nevek közül egyet kiragadnunk és azt mondani: ezt, csakis ezt óhajtuk. Hiszen nem ismerjük egyik jelölt részletes tervét sem, nem tudjuk, hogy milyen elhatározással és szándékokkal vennék magukhoz ortodoxiánk irányítását. Nem is adhattak ilyen szerű nyilatkozatokat. Az általános irányelvek, melyeknek az elnök működését szabályozni kell, közzismertek. Százszázalékos ortodoxia. Viszont, hogy egyéniségéből, saját elgondolásából mit vihet magával az új elnök vezérő elvként működésébe, ez, ha nem is teljesen, de sok vonatkozásban, az országos értekezlet külső és belső összetételétől függ. E tekintetben pedig nagy és nehéz munka, még fokozottabb felelősség hárul az országos értekezlet elnökeire. Csakis igazolt és jogosult delegátusok tárgyalhatnak, sőt a tanácskozási tereben nem is maradhatnak mások, mint az 1927. évi kiegészítő szervezeti szabályzat 11. paragrafusában megnevezett világi kiküldöttek és a 12. paragrafusban megjelölt anyahitközségi főbírók. E feltételek szigorú betartása fokozná az országos értekezlet tekintélyét és elhivatottságát, míg a törvényes rendelkezések mellőzése az értekezlet komolyságának rovására történnék és alapvető szolgálathat az összes határozatok megtámadására. Nem szabad megtörténnie ezáltal annak sem, hogy valaki a tárgyalóteremből igazolványokat csempésszen ki és ezekkel érdeklődőket segítsen bejutni az értekezlet helyiségébe. Az értekezlet vezetőjének számon kell tartania: mi vomi haholchim? Kik jönnek be jogosan és kiknek kell, mint betolakodottnak, kimenniük. Az országos értekezlet elnökének figyelmébe ajánljuk az említett pontokban előforduló „anyahitközség” szót.

Az értekezlet az ortodoxia törvényes parlamentje és ennek szabályszerű működésétől függhet az is, hogy hajlandó lesz-e elfogadni az elnöki tisztséget az, aki felé a többség bizalma irányul. Sőt joggal el is várjuk, hogy az új elnök csak úgy fogadjon el a neki felajánlott tisztséget, ha minden kétséget és gyanút kizáróan tisztá és törvényszerű választása volt. Ha az elnököt a hitközségek kiküldötteinek közbizalma és meg nem hamisított akarata emeli ortodoxiánk fejévé, akkor nyugodtan viheti működésébe egyéni elgondolásából és terveiből is mindazt, amit az ortodox elvek határain belül az irányítására bízott vallásos tömegek javára, az ortodox szervezet kiépítésére gyümölcsöztesse és joggal számíthat a vezetése alatt levő központi iroda is hitközségeink hathatós erkölcsi és anyagi támogatására anélkül, hogy működése útjába bárki akadályokat gördítene, vagy egyébként zaklatná. Egvet azonban már most, még a választás előtt meg kell mondanunk. Az új elnöknek magával kell hoznia azt az erős elhatározást, hogy ortodoxiánk és hitközségeink egységét minden rendelkezésére álló tiszta eszközzel meg fogja védeni. Az utóbbi időben, sajnos, egy hitközség sem tudhatta, hogy mikor szakad le testéről tagjainak egy része és a meggondolatlan pártütők a mult szomorú néldáin okulva, mindig számíthattak olyan beszédre, mely az anyahitközség megconsontását jóváhagyja. Ennek a vétkes rendellenességnek, mely veszélyeztetette hitközségeink megmaradását, meg kell szűnnie. Sem tudás, sem jámborság, és leszármazás, sem tekintély, vagy kapaszkodási vágyakozás, nem lehet ok arra, hogy amugyis sulvos gondokkal küzdő hitközségeink belső egysége felbomolják és hogy hitközségeink feje lett mint Damoklesz kardja állandóan ott

lebegjen a mesterséges kettészakítás veszélye. Egységes ortodoxiát kérünk, melynek keretei elég szélesek ahhoz, hogy benne minden jóérzésű ortodox zsidó testvérem megférjen. Ha az új elnök e tekintetben erőlyes elhatározással veszi át Erdély és a csatolt területek ortodox zsidóságának ügyvezetését, úgy ez nemcsak az elnök és a központi iroda tekintélyét fogja emelni, de visszaszerzi azt a feltétlen bizalmat is, mely vallási és világi vezetőink

iránt itt-ott megcsappant. Az a zsidóság, mely az évszázadok folyamán megszokta, hogy érdemes nagyjainak feltétel nélkül engedelmeskedjék, mert tudta, hogy vezetőihez gáncs nem férhet és e vezetői tekintélye védőbástya volt minden külső és belső támadás ellen, annak az ortodox zsidóságnak lelkét most is hevíti az a vágyakozás, hogy irányítását nyugodtan és feltételek nélkül bizassa hivatott vezetőire.

KÖZGAZDASÁG

Párizsban, Newyorkban, Londonban ugrás-szerűen emelkednek a nehézipari részvények árfolyamai

PARIZS, február 20. A Schneider-Creuzot-gyár részvényei a tőzsdén néhány nap alatt 1271-ről 1395 frankra drágultak.

Newyorkban a háborús spekuláció a Bethlehem Steel-papírokat favorizálja. Egyidejűleg a londoni tőzsdén az Armstrong hadianyaggyár és a Hot-chis gépfegyvergyár részvényei is emelkedőben vannak. A hosszú nyilvánvalóan a távolkeleti japán-kinai konfliktus elmérgesése idézte elő.

A devizakorlátozások után vámmegszorítások következnek Ausztriával és Magyarországgal szemben?

Popescu iparügyi államtitkár budapesti és bécsi tárgyalásai. Nyolcszázmilliót követelnek Ausztriától és Magyarországtól a romániai exportőrök

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Új Kelet tud.) Cesar Popescu mérnök, az iparügyi minisztérium államtitkára, körülbelül tíz nap óta hol Budapesten, hol Bécsben folytat tárgyalásokat kompenzációs pénztárak létesítése érdekében. Ezek a tárgyalások igen vonatottan haladnak előre. Államok közötti követelések kompenzációját rendszerint csak akkor lehet megvalósítani, ha az egymással szemben álló követelések körülbelül egyenértékűek. Az adott esetben azonban a helyzet az, hogy Románia jóval nagyobb értékben exportál ezekbe az országokba, mint amennyi az importja. Ha tehát a kompenzációt egy az egyhez valószínűleg meg Románia és Ausztria, valamint Románia és Magyarország között, úgy Románia kivétel e két országgal szemben felére csökkenne le.

Ez azonban csak az egyik akadály a meggyezésnek. Sehogysem lehet kiutat találni arra a kérdésre: hogyan juthatnak hozzá a romániai exportőrök magyarországi és ausztriai követeléseikhez. Amióta Ausztriában és Magyarországon szabályozták a devizaforgalmat, a romániai exportőrök körülbelül 800 millió lejt követelnek e két országgal szemben. A román állás pont azt kívánja, hogy ezt a 800 mil-

liót haladéktalanul fizessék ki, függetlenül a kompenzációs megegyezéstől. Ausztria és Magyarország ezzel szemben azt akarják, hogy ezt a 800 milliót is kompenzálják az ő jövőbeni romániai követeléseikre. Ezt a megoldást viszont semmilyen körülmények között nem hajlandó elfogadni a román kormány, mert az osztrákok és magyarok által javasolt jövőbeni kompenzációs a román kivételre katasztrófális követelményekkel járhat.

Ilyen előzmények után határozta el magát Argetoianu pénzügyminiszter arra, hogy megszorító intézkedéseket fogantatson a két országgal szemben. A deviza-zárlatot elrendelő törvényjavaslat indoklásában Argetoianu kifejti, hogy nem akar egyebet, mint biztosítani a romániai exportőrök számára követeléseik kifizetését. Románia nem akar agresszív vámpolitikát folytatni, de védekezni kényszerül az olyan megszorító intézkedésekkel szemben, amelyek a román kivétel egyrésznének ellenértékét kényszerkölcsönre változtatják át. Amennyiben Popescu államtitkár tárgyalásai nem fognak megegyezésre vezetni, úgy a kormány előreláthatólag meg fogja szorítani a magyarországi és ausztriai áruk behozatalát.

A nagyváradi szabadegyetemet a feloszlítás veszélye fenyegeti dr. Kahána Ernő előadása miatt

Oradea-Nagyvárad, február 20. (Az Új Kelet tudósítójától.) Az elmúlt hét vasárnapján a nagyváradi szabadegyetemen dr. Kahána Ernő brassói orvos előadást tartott. Az előadást a nagyváradi városháza dísztermében zsúfolt közönség hallgatta végig. Az érdeklődők sorai között a sziguranca detektívjei is végighallgatták dr. Kahána Ernőt, aki a német szociáldemokrácia jelenlegi helyzetét ismertette. Az előadás után érdekes események robbantak ki, amelyeknek hangja elsősorban a Gazeta de Vest adott, melynek hasábjain napról-napra a legélesebb hangú támadások jelentek meg a szabadegyetem és a város vezetősége ellen, mert Kahána dr. előadását a városháza nagytermében engedélyezték. A Gazeta de Vest felhívta a fölttes hatóságok figyelmét az előadásra és abból olyan részleteket közölt, amelyek egyáltalában nem is fordultak elő Kahána dr. előadásában. A Gazeta de Vest ezzel kapcsolatban a szabadegyetem azonnali feloszlítását követelte. Ugyanakkor a lap azt az információt is közölte, hogy a nagyváradi sziguranca a minisztériumhoz intézett feliratában a szabadegyetem feloszlítását javasolta.

A szabadegyetem vezetősége a Gazeta de Vest kampányra nyilatkozattal felelt, amelyet a lap közre is adott, de azzal megjegyzéssel, hogy a szabadegyetem feloszlítása mégis meg fog történni, mert most már Ghica prefektus is ilya értelemben irt fel a minisztériumhoz.

Tegnap Hegedüs Nándor országgyűlési képviselő és dr. Sándor János, a szabadegyetem elnöke, megjelentek a vármegyei prefektusnál, ahol előadták, hogy a szabadegyetem egyetlen politikai párthoz sem tartozik, de ettől is függetlenül, dr. Kahána Ernő előadásában nem volt szó a román belpolitikai helyzetről és Szovjetországáról sem. Ghica prefektus kijelentette, hogy pótlólag információkat fog beszerezni az ügyről, mert az eddigi értesülései úgy szólnak, hogy Kahána Ernő előadásához Ullmann Sándor és a többi ismert nagyváradi kommunista melegen gratulált. Az ügy kimenetelét a legnagyobb érdeklődéssel várják Nagyváradon.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, február 21.

Bukarest, 9.20: Schubert: Három a kislány c. operettje.
Budapest, 2: Gramofónhangv. 8.10: Könnnyű zene. 10: A londoni rádióállomás műsora, majd cigányzene.
Bécs, 20: Zenekari hangv.
Berlin, 18.50: Szoprán, alt, tenor, bariton hangv.
Heilsberg, 23.30: Orgona.
Lipce, 22.05: Szimf. hangv.
Stuttgart, 18.30: Gitárzene.
Milánó, 21: Opera.
Róma, 21: Zongorahangv.
Prága, 17.30: Gramofón.
Pozsony, 17.50: Táncezen.
Stockholm, 17.55: Harangjáték.
Svájci Aleman Adó, 20.20: Weber vígopera.

Hétfő, február 22.

Bukarest, 22: Filharmónikusok.
Budapest, 12.05: Gramofónhangv. — 5.30: Hangv. 8.45: Az Operaház zenekari hangv.
Bécs, 19.45: Bruckner: III. szimf.
Breslau, 16.30: Schubert dalok.
Frankfurt, 20.05: Hangverseny.
Milánó, 21: Ének- és zenekari hangv.
Róma, 20.15: Gramofón.
Prága, 20.20: Mélyhegedű, lant és csembalószerz.
Brünn, 18.15: Gramofón.
Svájci Aleman Adó, 18.30: Gyermekek és bölcsődalok.
Toulouse, 21.45: Bécsi zene. 22.30: Operatrézsl.

Családi és weekend házak

tervrajzok, anyagismertetés, építkezések végrehajtása stb. Irtá: József. Ára 135 lej. Kapható Levegőnél Kvár. Vidékre utánvétellel. Kérjé teljes jegyzéket.

Meghalt Wallace, de élnek a könyvei!

Az elhunyt angol író legszebb művei leszállított áron kaphatók

Csak 60 lej

A sárga kigyó (250 oldal)
A titokzatos banda (320 oldal)
Az erőszak ökle (380 oldal)
A három igaz ember (380 oldal)
Borzalmak kastély (230 oldal)
A halál anyaga (280 oldal)

Csak 60 lej

Dilettáns gonosztevő (240 oldal)
Rémületes arc (380 oldal)
Sötét ember (340 oldal)
Bosambo (250 oldal)
A bandita (200 oldal)
A Polyantha titka (224 oldal)

A fekete kísértet (380 oldal)

A legnívósabb, legizgalmasabb, legérdekesebb detektívregények. Kaphatók az Új Kelet könyvtárában.

Siessen megrendelni míg a készlet tart

Vidékre azonnal expedíálunk!

Fehér h

Nagy el

1 m. mesolt

1 m. hári va

1 m. fenhörne

1 m. vászo

Ligalm

A miniszterei álláspont

A szenátu

Bucuresti-Bukarest (Új Kelet tud.) A szenátus ülése olyan le, amelyek teljese mániá politikai életének leszállítottát körül nyitottak ki Jorga miniszteri pénzügyminiszter első pillangó ellentétek. I nali megszavazása toianu a leghatározóan elszállítása két állásponton ki dik is: Vasilescu miniszter, aki a javaként. Este tíz mással a szenátus felek.

Végül is Argetoianu a szenátus ülést fogadott el, a tali vámjának leszoriusá teszi. Jorga kijelentette, hogy ze elvegye azt, am

Jorg

A szenátus tegnap derült ki, hogy tettek vannak Jorga zott, de az is, hogy rátság Jorga és C viselő létere elmer hogy agítájon a nali megszavazata és Cuza az első p a kézben dolgozta titok, hogy a legkon Jorga ismét mitizmus zászlaját jelenik meg az u eljövendő kormánygeket okozzon.

A szenátus ülés kezéző tudósításu

A szenátus ülés katlan izgalmak rendszerint álmosen már a kora d gyűlte és két tá szültek fel a cukó tára. Az egyik o akik a javaslat m lon az argetoianu ellen foglaltak áll viselői késnek. E pen van jelen, ak lat elhalasztása m torok nem nagyon iparügyi miniszte nek eközben egyr megnyitását. Sz kapni a kormányt ben a kérdésben. ülést.

Radulescu R kér. Javasolnia, h a napirendet, ha ciókat és azonnal korjavaslatot.

szabadegye-
s veszélye
shana Ernő
miatt

ruár 20. (Az Uj
z elmúlt hét va-
szabadegyete-
brassói orvos elő-
ást a nagyváradi
n zsufolt közön-
érelklődők sorai
ektivjei is végig-
nót, aki a német
égi helyzetét is
érelkes esemé-
helyeknek hangot
Vest adott, mely-
pra a legélesebb
k meg a szabad-
sősége ellen, mert
városháza nagy-
A Gazeta de Vest
ságok figyelmét
lyan részleteket
ában nem is for-
előadásában. A
pesolatban a sza-
elosztatást köve-
 azt az informá-
nagyváradi szigu-
z intézett felira-
felosztását ja-

etősége a Gazeta
latkozattal felelt,
adott, de azzal a
a szabadegyetem
eg fog történni,
prefektus is ilyen
nisztériumhoz.

ndor országgyü-
ador János, a sza-
egjelentek a vártól
előadták, hogy
en politikai párt-
s is függetlenül
ásában nem volt
ai helyzetről és
em. Ghica pre-
y pótlólag infor-
 az újról, mert
gy szólnak, hogy
z Ullmann Sándor
radi kommunista
gy kimenetelét a
el várják Nagyvá-

ÜGÖR

ruár 21.
bert: Három a ki-
hofónhangv. 8:10:
doni rádióállomá-
ne.
ngv.
n, alt, tenor, bart-
gona.
hangv.
árzene.

ngv.
hofón.
zene.
rangjáték.
20.20: Weber if

ruár 22.
mónikusok.
ammofónhangv. —
Operaház zenekari

er: III. szimf.
bert dalok.
ngverseny.
zenekari hangv.
fón.
gedű, lant és esemé-

hofón.
18.30: Gyermek és
si zene. 22.30: Op

akend házak
mertetés, építke-
tb. Irta Soltész
Kapható Levegő-
tánvétel. Kérjen
gyéket.

Fehér hét!

Megkezdődött a nagy elárusítás!

Fehér hét!

Nagy elárusítás!

Szabó Jenő

Divainagyáru-
házában Cluj

Nagy elárusítás!

1 m. mosott vaszon 11 lei
1 m. hárzi vaszon 15 lei
1 m. fonórnemű vaszon 25 lei

1 m. ágynemű vaszon 33 lei
1 m. schroll schiffon 36 lei
1 m. la. vaszon al- só lepedőre 65 lei

1 m. 180 sz. prima pap- lán lepedő vaszon 93 lei
1 m. also nagy cöpper 45 lei
1 m. agynemű damaszt 45 lei

1 drb. kávéos abrosz 55 lei
1 drb. damaszt ajouros abrosz 88 lei
1 drb. 6 szem. da- maszt garnitur 155 lei

Izgalmas párbaj Jorga és Argetoianu között a szenátusban a cukor miatt

A miniszterelnök is, a pénzügyminiszter is lemondással fenyegetőzik, ha nem az ő álláspontja győz. Cuza még a szenátusban is agitált a cukortörvény mellett

A szenátus lényeges módosítást eszközölt a cukorjavaslaton

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tud.) A szenátus tegnap délutáni ülésén olyan jelenetek játszódtak le, amelyek teljesen egyedül állóak Románia politikai életében. A cukor vámjának leszállításáról szóló törvényjavaslat körül nyílt konfliktusban robbantak ki Jorga miniszterelnök és Argetoianu pénzügyminiszter között, a kormányzás első pillanatától kezdve, lapangó ellentétek. Jorga a javaslat azon nali megszavazását követelte. Argetoianu a leghatározottabban a cukorvám elszállítása ellen foglalt állást. E két állásponton kívül volt egy harmadik is: Vasilescu Carpen iparügyi miniszteré, aki a javaslat elhalasztását kívánta. Este tíz óráig harcoltak egymással a szenátusban a szemben álló felek.

Végül is Argetoianu győzött. A szenátus olyan értelmű módosítást fogadott el, amely a cukor behozatali vámjának leszállítását teljes illuzorissá teszi. Jorga berzenkedett s kijelentette, hogy a kormány másik kezé elvegye azt, amit ő az egyikkel adott

Jorga és Cuza barátsága

A szenátus tegnapi ülésén nemesak az derült ki, hogy milyen mély ellentétek vannak Jorga és Argetoianu között, de az is, hogy milyen szoros a barátság Jorga és Cuza között. Cuza képviselő léteré elment a szenátus ülésére, hogy agitáljon a cukorjavaslat azon nali megszavaztatása érdekében. Jorga és Cuza az első pillanattól kezdve kéz a kézben dolgoztak. És ma már nyílt titok, hogy a legközelebbi választásokon Jorga ismét kibontja az antiszemita zászlaját és Cuzával együtt jelenik meg az urnák előtt, hogy az eljövendő kormánynak kellemtelenségeket okozzon.

A szenátus üléséről egyébként a következő tudósításunk számol be:

A szenátus ülése

A szenátus ülése tegnap délután szokatlan izgalom között zajlott le. A rendszerint álmos szenátorok kivételesen már a kora délutáni órákban összegyűltek és két táborra szakadva, kétségbeesetten fel a cukorjavaslat fölötti vitára. Az egyik oldalon a jorgisták, akik a javaslat mellett, másik oldalon az argetoianisták, akik a javaslat ellen foglaltak állást. A kormány képviselői késnek. Egyedül Vasilescu Carpen van jelen, aki a folyosón a javaslat elhalasztása mellett agitál. A szenátorok nem nagyon veszik lelkükre az iparügyi miniszter kivánságát. Az elnök közben egyre halogatja az ülés megnyitását. Szeretne utbagazítást kapni a kormánytól, mitevő legyen ebben a kérdésben. Végül megnyitja az ülést.

Dilemmában az elnök

Radulescu Ramnic jorgista szót kér. Javasolja, hogy változtassák meg a napirendet, haeviak el az interpellációkat és azonnal szavazzák meg a cukorjavaslatot.

Ekörül hosszú vita keletkezik, amely nek az elnök vett véget. Megtartják az interpellációkat és ezalatt a javaslatot a szenátus pénzügyi bizottsága veszi tárgyalás alá. A pénzügyi bizottság azonnal összeül. Nem tudnak mihez kezdeni a javaslattal. Végül tíz szavazattal kettő ellenében úgy döntenek, hogy előbb kikérjük Argetoianu pénzügyminiszter véleményét. Miután Argetoianu nincs jelen, a vitát kedre halasztják el.

A jorgisták sápadtan vették tudomásul a bizottság határozatát.

— Ha itt halunk meg, még akkor is meg kell szavazni ma a javaslatot! — kiabálták a jorgisták. És kiadták a jelszót: jöjjön Jorga. A miniszterelnök pár perc múlva meg is érkezik a kamrából. Amikor értesül arról, hogy mi-

lyen botrányok közepette kezdődött — Nekem nem lehet két magatartásom. A javaslatot meg kell szavazni. Másképp lemondok! Igen, lemondok!

Telefonálnak Argetoianuért

A jorgisták megijednek s eközben az elnök telefonál Argetoianuért. Nem telik bele tíz perc, előkerül valahonnan a pénzügyminiszter is. Jorga és Argetoianu azonnal tanácskozásra vonulnak vissza. Argetoianu kategorikus:

— Ha a törvény ebben a formában keresztül megy, lemondok.

Az izgalom tetőfokra hág. A mandátumokat féltő többségi szenátorok most már valóban nem tudták, mihez kezdjenek, mert ha megszavazzák, Argetoianu mond le, ha nem szavazzák meg, Jorga mond le. A pénzügyminiszter végül áthidaló javaslattal áll elő.

Revolverrel játszott és véletlenül megölte magát Borbély Kálmán volt kolozsvári bankigazgató 19 éves fia

Cluj-Kolozsvár, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap tragikus szerencsétlenség híre keltett általános megdöbbenést Kolozsváron. A Transsylvania Bank általánosan ismert volt igazgatójának, Borbély Kálmánnak tizenkilenc éves fiát holtan hozták be a szomszédos Lompértről Kolozsvárra. A tizenkilenc éves Borbély Gábor tragikus szerencsétlenségnek esett áldozatul, mely egy töltött revolverrel való játszadozás közben következett be.

Borbély Kálmánnak Lompérről közszé- ben birtoka van és Gábor fia, aki az egyik budapesti középiskola magántanulója, rendszeren a birtokon foglalatokodott. A fiatalembernek Browning pisztolya volt, amellyel előszeretettel lövöldözött a birtok körül. Tegnap reggel is a revolverrel bibelődött s a soffőr, aki társaságában volt, figyelmeztete is, hogy ügyeljen, mert a revolver elsülhet. Borbély Gábor azonban meg akarta mutatni, mennyire ért a fegyverhez és megtöltve a revolvért, a fejéhez emelet. A soffőr ijedt felkiáltása még el sem hangzott, amikor a fiatalember kezében elsült a revolver és Borbély Gábor eszméletlenül összeesett. A soffőr az első ijedelemből magához térve, Szentmihálytelkére hajtott orvosért. Már az első segélynyújtások nyilvánvaló volt, hogy a szerencsétlen fiatalember sérülése halálos. A golyó jobbhalántékon furódott be és az agyvelőbe hatolt.

Az első kezdetleges kötés után az eszméletlen fiatalembert autóra tették

Vissza a háboruba?

Indítványozza, hogy iktassák be a törvénybe a következő kiegészítést:

„A devizapiac megvédelése érdekében a cukor-behozatali kontingentálva lesz. A kontingentálás feltételeit a minisztertanács állapítja meg.”

Ez a módosítás csak látszólag ártatlan. A valóságban semmissé teheti a cukor behozatali vámjának behozatalára vonatkozó javaslatot. Mert ha a minisztertanács záró kilogramban állapítja meg az országba behozható cukorkormányiséget, akkor az egész törvény értéktelen papír marad.

Jorga kénytelen volt elfogadni a módosítást. Este kilenc órakor ismét megnyitották a nyílt ülést, Garlesteanu tábornok argetoianista betérésztette a módosító javaslatot, amelyet a szenátus Jorga felszólalása után elfogadott.

Az ülés pénteken este tizenegykor ért véget. A javaslat módosított szövegét még szombat délelőtt kinyomtatták és szombat délután a kamara ülésének napirendjére tűzték. Erre azért volt szükség, mert a szenátus módosította a javaslatot és így a kamarának szavaznia kellett a módosítás fölött. A kamara cukorvitájáról lapunk máshelyén számolunk be.

és Kolozsvárra hozták, ahová azonban Borbély Gábornak már csak a holtteste érkezett meg. A szerencsétlen fiatal ember hulláját visszaszállították Lompértra, ahol időközben hazaérkezett

édesapja és értesült a tragikus szerencsétlenségről, mely a környék lakosságában is a legnagyobb részvétet váltotta ki.

Törvényellenesen továbbra is zárva tartják a sorocai zsidó liceumot

Amikor a közoktatásiügyi minisztérium egyetért a belügyminiszter urral. A zsidó képviselők tovább harcolnak az önkényes és törvénytelen intézkedés ellen

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tud.) Mint megirtuk, a belügyminisztérium bezáratta a sorocai zsidó Liceumot, közvetlenül a véres dráma lezajlása után. A belügyminisztérium abban találta vétkesnek a liceumot, hogy a megszárlás egyik áldozata: Zeldá Ferdmann tanárnő minőségben működött a liceumban. A liceum igazgatósága táviratilag tiltakozott Jorga miniszterelnöknel az iskola bezárása ellen. A zsidó képviselők ugyancsak számtalanszor intervenáltak Jorga miniszterelnöknel, Cristi beszarábiai miniszternél és Ottescu belügyi alminiszternél. A zsidó parlamenterek aktíkkal bizonyították, hogy Zeldá Ferdmann sohasem állott a sorocai zsidó liceum szolgálatában, — de nem is állhatott, miután a szerencsétlen leánynak csak tanítónői képesítése volt.

A Cuza professzor parlamenti támogatására támaszkodó kormányt azonban sem milyen érv s bizonyíték nem tudta megadni. A közoktatásiügyi minisztérium má átíratot intézett a sorocai zsidó liceum igazgatóságához és ebben közli, hogy a maga részéről akceptálja a belügyminisztérium intézkedését, a liceum bezárását

illetőleg. Az átírat értelmében a sorocai zsidó liceum kapui továbbra is zárva maradnak. A kormány illegálisan és indokolatlanul bezár egy zsidó iskolát, amely az egyetemes és héber kultura terjesztésével szerzett magának hervedhatatlan érdemeket és amelynek vezetésében soha semmilyen politikai szempont nem érvényesült. A zsidó parlamenterek kötelesek a legvégső-ig menő harcot folytatni ez ellen az önkényes intézkedés ellen, amely a tanév közepén iskolásfiúk százait fosztja meg a tanulás lehetőségétől.

Wizo teadélután Nagyváradon. A nagyváradi WIZO ma, vasárnap délután 6 órakor tartja első irodalmi vitadélutánját, a kereskedelmi csarnok kis termében. A nagy érdeklődéssel várt vitadélután megnyitó beszédét dr. Markovits Ignácné tartja, míg előadók dr. Kohányi Rezső, Steuer Ilka és Silberbusch professzor lesznek. Itt említjük meg, hogy Nagyszalontán ma délelőtt 11 órakor nagyszabású Keren Hajjeszód-meetinget rendeznek, amelynek szónokai Berkes Dezső és dr. N. N. Gelber lesznek.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

Egyszer testvérem a kapubejárat előtti lépcsőn ült s egy kék mesekönyvben olvasott. Ez a könyv volt a kincse. Szép, nagy kiadás, tarka képekkel, Harry ajándéka. Ezek közül a képek közül ceruzájával sokat utána rajzolt s minden egyes történetet kívülről tudott. A történeteket azonban szerette újból elolvasni. Az ajkai álmodozóan mozogtak, mintha esendően énekelne maga előtt. Most is így állt olvasva a kapu előtt miközben a házak fölött ragyogó bíborban, aranyban és sárgában a newyorki nap lobogott.

Eszter a saját világában élt. Köröskörül tombolt és lármázott körülötte az ucca. Vén, őz ünneplés zsidók, szipogó anyókák, kofások és dübörgő tehergépkocsok haladtak el mellette. Egy ruhes kutya ellúsó lábaival egy személtárában kotort. Három vásott kölyök állt a közelben, verekedtek s bagóltak köztük a kövezetre. A csapszékben nagy volt a forgalom, a prostituáltak nyüzsgöttek, a nyomorúság óriásként és diadalmosan nyújtózott. Eszter azonban mindezeket kívülről látta, olvasta a könyvét, az alkonyati fény a papírra hullott és megvilágította arcát.

Aminth közelebb jöttem, felnézett. Még látom kicsi, pirult arcát magam előtt, zsidós pofacsontjait, meg száját és nagy szemét. Rámnézett és nem látott. Elvezetett a tündérek és óriások országában, ahol a gyermekek meghittent társalognak a hattyukkal és oroszánokkal és elvarázsolt kastélyokat keresnek az üveghegyek mögött.

Rosszaságomban gyakran szakítottam ki a szép vázlatokat az országából. Kitéptem a könyvet a kezéből, elszaladtam s gunyos, kegyetlen fenyegetéseket kiáltottam feléje. Kínózni akartam. Megakartam rikatni.

Bocsás meg nekem most, Eszter. Egy más alkalommal megvertem úgy, hogy az orrávére megindult. Utánam jött a fiatal bosszuálló tükös várába s ott bajtársaim előtt megszégyenített, mert kijelentette, hogy haza kell mennem a mamához.

Egy más alkalommal mindazokat a pompás bombonokat, amiket dr. Solow hozott birtokomba vettem s az ő részét ugyanugy befaltam, mint a magamét. Sirt az önzésen és falánkságomon. Ő sohase volt falánk.

A tél, e minden telek legkínosabbja, vánszorgva mult. Apám mogorván ténfergett ide-oda a lakásban, anyám az étteremben dolgozott, én iskola után újságot árultam s a derék kis Eszter gondoskodott a házimunkáról.

A nénikém elköltözött. Dr. Solownak sok volt a dolga; most már nem jött oly gyakran este teázni hozzánk.

Különbö nem változott semmi. Különböben nem történt semmi.

Míg egy napon, késő délután, valami történt.

A világ sötét volt. A hó fojtogatta a várost, az utcákat, a házakat.

Ugy tűnt, mintha északsarki éjszaka lépett volna a nappal helyébe. Különös volt látni, déiben, a lámpákat égni. Az iskolában égett a lámpa. Az utcákon a boltok és a felhőkarcoló kivilágították a Bowersy hosszában, ahol az újságjaimat árultam, a csapszék ragyogtak a villanyfényben.

S ebben a természetellenes sötétségben szakadatlanul hullott a hó. Rettenetes volt kényszerűségből az uccán tartózkodni. Az ember nem látott egyebet, mint a lovak és emberek bizonytalan körvonalait, amint előreléggő fejjel, fátadtságosan szántottak a havon keresztül. Őt óra körül oly kimerült voltam, hogy elhatároztam a hazamenetelt. Alig adtam el az újságjaim felét, de már merevre fagytam és nem tudtam tovább árulni.

Amikor hazaértem anyám már otthon volt. Az étterem korán zárt. Anyám teljesen ki volt merülve a hosszú uttól. Nedves cipőit levetette és a kályhán száritotta harisnyáját.

— Hol van Eszter? — kérdezte, amikor beléptem.

— Nem tudom, — válaszoltam — ma egész nap nem láttam.

— Hermann, hol van Eszter? — kérdezte anyám hangosabban.

— Elment fáért, — válaszolta apám a hálószobából.

Anyám kedvetlenül csóválta a fejét.

— Baj, — mondotta — rettetes idő van odakint.

A kályhán gőzölt a levesesfazék, amit nővérem tett föl. Mellette állt egy fazék szilvával és a teáskanna. Már megterítette az asztalt is a tányérok, villakkal és kanakkal. A lakás tiszta volt; minden házimunkát elvégzett mielőtt elment fáért.

— Szegény gyerek, olyan vékony kabátka van rajta, — mondta anyám. — Nem tetszik nekem, hogy elment.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné-helyarákkal: Drótostót. Vasárnap délelőtt 11 órákor rendkívül olcsó matiné-helyarákkal a Drótostót kerül színre Jegyek ára: 30, 20, 10 és 6 lej.

Hétfő: Potyautas

Hétfőn este lesz a Magyar Színházból a szezon egyik legérdekesebb operett-premierje. A potyautast játszik először. Tudvalevő, hogy mikor a Zeppelin léghajó első útját tette meg, a fedélzeten egy potyautast fedeztek fel. Ennek a potyautasnak történetét meséli el az új operett, amely a budapesti szezon egyik legnagyobb slágere volt.

A potyautas — Neményi Lili. A cselekmény színhelye: a Zeppelin fedélzete. Rendező: Ihász Aladár. Zeneje: az évad legmulatságosabb, legfelbemászóbb slágereinek gyűjteménye.

A potyautast egyelőre hétfőn, kedden, szerdán este 9 órákor tűzte műsorra a színház.

A potyautas a legvidámabb, legkacagatóbb, legfordulatosabb operett.

Salamon Béla első filmje. Soha zsinész úgy kacagatni nem tudott, mint Salamon Béla. Ennek a kivételes talentum színésznek pusztán megjelenése elegendő ahhoz, hogy azonnal harsogó jókedvet idézzon elő a közönségben. És mint vérbeli művésznek, sikerült túlnőnie a pesti szinpad szűk keretein. Nevét ma már mindenütt ismerik és így kerülhetett Salamon Béla a Terézkerületi szinpadtól a hangosfilmhez. Első filmje, az „Öfelsége, a vígéc” egyike a modern filmjátászás legsikerültebb vígjátékainak. A darab buffészerpében Salamon Béla mély humorával és született groteszkiségével a legnagyobb alakítást nyújtja. A rendkívül érdekes filmet a Corso-filmstúdió vetíti. Salamon Bélának ez az első filmbemutatója Erdélyben.

A Magyar Színház heti műsora

Vasárnap d. e. 11 órákor: Drótostót. (Operette előadás, nagyon olcsó matiné-helyarákkal. Helyárak: 30, 20, 10 és 6 lej. Sorozatszám 136.)

Vasárnap d. u. 5 és 7 órákor: Mozivarieté előadás. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap este 9 órákor: Kolozsvarótt utóljára: Botrány az arénában. (Harry Piel nagy attrakciós filmje) és a nagy varietéműsor. (Helyárak: 30, 20 és 10 lej.)

Hétfő este 9 órákor: A potyautas. (Újdonság először. Énekes, táncos bohózat a Zeppelin-léghajó első amerikai utjáról. Neményi Lili, Ihász Aladár, Tompa Béla, Selmezi Mihály fellépése. Première bérlet: 21 sz. Sorozat sz. 133.)

Kedden este 9 órákor: A potyautas. (2-odszor. Napi bérlet 23 sz. B. Sorozat sz. 139.)

En is levettem a cipőmet és száritgattam a harisnyáimat. Azután megszámtoltam a pénzemet; ezen a nyomorult napon csak 19 centet kerestem. Leültem, hogy vacsora előtt olvassak, vacsora után majd elintézem a leckémet. Anyám meztláb a hálószobába ment, hogy kistestvéremnek utána nézzen és apámmal beszéljen.

Elmerültem a könyvemben és mindenkiről megfeledkeztem. A könyv Oroszlán-szívű Richardról szólt. Azután anyám zavart meg pompás álmaiban. A vállam fölé hajolt és idegesen kérdezte: — Hol van Eszter? még mindig nem jött meg?

— Nem, mama.

— Most már aggódom. Ilyen rossz időben! Talán lekellene mennem és megkeresnem. Talán nem tudja elhozni a fát, szegény galambocskám.

Anyám felvette a harisnyáit, azután a cipőibe bújt és a konyhába ment mielőtt a nagykendőjébe burkolódzott volna. Épp a kezében volt a kendő, amikor háromszor kopogtattak az ajtón. A kopogás oly erős volt, hogy anyám és én megijedtünk.

(Folytatjuk)

Szerdán este 9 órákor: A potyautas. (3-adszor. Napi bérlet 23. sz. B. Sorozat sz. 140.)

Csütörtökön este 9 órákor: Katonadolog. Béldy Zerkovitz híres operettje. Az „Acélhang” mükedvelő gárda előadása, Kovács Zoltán vezetésével. A mükedvelő verseny operette szakán első díjjal kitüntetett előadás. Mozihelyarákkal. Jegyek ára: 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozat sz. 141.

Pénteken este 9 órákor: Pillangó. (Operette újdonság, Neményi Lilivel. Nagyon olcsó mozihelyarákkal. Jegyek ára: 40, 30, 20 és 10 lej.)

Szombaton d. u. 3 órákor: Piros bugyellár. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyarákkal. Bevezető előadást tart: Pálffy Márton. Sorozat sz. 143.)

Szombaton este 9 órákor: Csókos regiment. (Operette újdonság először! Première bérlet 22 sz. Sorozat sz. 132.)

Vasárnap d. e. 11 órákor: Micky Maus matiné, kabaré számokkal, táncokkal, tréfákkal. (Jegyek ára: 30, 20 és 10 lej.)

Vasárnap d. u. 3 órákor: Annabál. (Operette repriz mozihelyarákkal. Jegyek ára: 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozat sz. 144.)

Vasárnap d. u. 6 órákor: Csókos regiment. (Operette újdonság 2-odszor, bérlet szünet. Rendes helyarákkal. Sorozat sz. 145.)

Vasárnap este 9 órákor: Alvinci husárok. (Nagyon olcsó mozihelyarákkal. Jegyek ára: 40, 30, 20 és 10 lej.)

A csiji Román Opera műsora

Vasárnap, február hó 21: (délután) Cigánybáró.

Hétfő, február 22: Szimfonikus hangverseny, C. Bobescu hegedűművész közreműködésével.

Szerda, február hó 24: A trubadur.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

Ott tul a rács... szenzációs amerikai vígjáték, a Sing-Sing szenzációs sikerült paródiája, főszerepekben: Stan és Bran közkedvelt komikusok.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor
Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor

Csókgregiment, hangulatos katona-film-operett. Főszerepekben: Hermann Tiemig, Verebes Ernő és Gretl Theimer.

Színkör-Mozgó műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Harry Piel óriási sikerű attrakciója, nagy film újdonsága: Botrány az arénában. Ezenkívül gazdag varieté műsor, tréfák, táncok, mókák. Helyárak a 3 órai előadás 10 és 20 lej, az 5, 7 és 9 órai előadás 10, 20 és 30 lej.

Hétfőn, kedden és szerdán 3, 5, 7 és 9 órákor: Az ifjúság joga, nagy hangos, zenés, énekes filmregény, a főszerepekben: Norma Schaerer, Róbert Montgomery. Ezenkívül mind a három előadás alkalmával, egy teljes óránt tartó nagyszabású artista előadás. A világhírű Vallmery 6 tagú artista társaság szédületes mutatványai. Világszenzáció. Helyárak 10, 20 és 30 lej.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor

Csókgregiment elsőrangú, vig. katona-operett. Főszerepekben: Gretl Theimer, Hermann Thiemig, Verebes Ernő, Schachtlotte Ander. Műsoron kívül hangzó híradó a rumba legújabb figuráival.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor:

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor

Ifjúság álma, hangos dráma német párbeszédekkel a heidelbergi diákok életéből. Főszerepekben Werner Fuesterer és Bette Amman.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor utóljára

A szezon legsikerültebb vígjátéka: Reinhold Schünzel rendezésében. Egy kis ballépés. Zenejét szerelte: Ralph Erwin. Főszerepekben: Hermann Thiemig, Renate Müller, Hans Brausewetter, Walburg Ottó és Hildebrandt.

Műsor előtt a legújabb híradó.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Szenzáció matiné. Majmok élete a Dzsungelben. Látványos és nevetető vígjáték.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órákor

Nagy szenzációs premier: Salamon Béla első szenzációs sikerű aratott németül beszélő hangos filmje: Ön felesége a vígéc. Főszerepekben: Fritz Schulz, Maria Paudler és Salamon Béla.

ASTRA MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap:

A legbájosabb színész a legkedvesebb színész, Janet Gaynor és Charles Farrell. Mai gazdagok. Csemegefilm a mai filmek között.

APRÓ HIRLETÉSEK

Házfeladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugariilor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Benősülne 26 éves középmagas, szép-növésű, egészséges, vallásos életet folytató, középiskolai műveltséggel rendelkező korrekten kereskedő. Teljes című ajánlatokat „Volt Bocher” jellegre a kiadóba.

Három-négy szobás modern lakást keresek május 1-re. Ajánlatokat „Bélvárosi” jellegre a kiadóba kérek.

Intelligens, románul is beszélő nőt keresek két kis fiu mellé, ki háztartásban is segítene. Ajánlatok fizetési igény nélkül, „Jó bánásmód” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Természetbeni revanchért, lelkiismeretesen adna képvisített zongoratanítónő óráit. Regele Ferdinand 4 I. em. 6.

Rövidhangos levél zsidótárgyú könyveket olcsón kiadásuk

Max Nordau: dr. Kohn — 25 L

Felix Welsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — 25 "

Solem Alejchem: Leégett nemesek — 10 "

Paneth Herman: Utazásom a Szentföldön — 5 "

Marton Ernő: Zsidó nemzet Erdélyben — 5 "

Ujdonság! Megjelent!

Berkovics Simon regénye

A névtelen forradalmár

Ara 150.—

Megrendelhető az Uj Kelet könyvtárában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett (bélyegben is), vagy utánvétellel.

HÍR

— Márciusban h...
leszerelési konferen...
Genfből jelentik: ...
leszerelési világon...
ban többetes husv...
— Maria Dumitr...
dégyszerlése. Mar...
opera kiváló éneke...
fellép a kolozsvári...
Trubadourban, ame...
pét fogja játszani...
lépése iránt élénk...
meg.

— Háromezerötö...
kap a bécsi Kredit...
Bécsből jelentik: V...
anstalt új vezériga...
dósága adómentese...
 régi Kreditanstalt...
sokkal magasabb fi...
— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

— Londonban...
hogy a külföldön n...
angol bankrátalezár...
lentik: Érdeklődés...
gálnak az európai é...
sokban az angol ban...
zonytalan, hogy leh...
tos kamatlábemelés...

RENDES BÉLM...
tin dragee biztosít...
— Berlinben beál...
hínből jelentik: A...
sztrájk váratlanul...
legtöbb berlini ven...
a sör kiszolgáltatás...

HIREK

— Márciusban husvétii szünet áll be a leszerelési konferencia tanácskozásában. Genfből jelentik: Március 20-a körül a leszerelési világkonferencia tanácskozásai van többetes husvétii szünet áll be.

— Maria Dumitrescu kolozsvári vendégszerelése. Maria Dumitrescu, a gráci operá kiváló énekesnője február 24-én fellép a kolozsvári opera előadásán, a Trubadourban, amelyben Eleonora szerepét fogja játszani, Maria Dumitrescu fellépése iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Háromszázötven évét fizetést kap a bécsi Kreditanstalt új igazgatója. Bécsből jelentik: Van Hengel, a Kreditanstalt új vezérigazgatójának évi jánáradsága adómentesen 3500 aranyfont. A régi Kreditanstaltnál az igazgatók ennél sokkal magasabb fizetést élveztek.

— Londonban érdeklődéssel várják, hogy a külföldön miképpen reagálnak az angol bankröptetésre. Londonból jelentik: Érdeklődéssel várják, miként reagálnak az európai és tengerentúli fővárosokban az angol bankröptetésre. Bizonytalan, hogy lehet-e számitani sorozatos kamatlábemelésre.

RENDES BÉLMŰKÖDÉSÉT az Armin dragee biztosítja.

— Berlinben beállott a sörstrájk. Berlinből jelentik: A hétfőre tervezett sörstrájk váratlanul már ma beállott. A legtöbb berlini vendéglőben beszüntették a sör kiszolgáltatását.

Gandhi

Ciujra érkezett

— Arviz öntötte el Toulouse egyik negyedét. Párizsból jelentik: Toulouseban a vízvezetési főcső repedése következtében a város egyik negyedét árvíz öntötte el. Az alacsonyabban fekvő lakásokat ki kellett üríteni az árvíz miatt.

— Csökkenteni fogják a német excsászár tiszteletdíját. Berlinből jelentik: Az excsászár és a többi volt német uralkodó tiszteletdíját egy külön erre a célra alakult döntőbíróóság az augusztusi fizetésállítástól szükségrendelet szellemében csökkenteni fogja.

— Mellon Angliába érkezése után tárgyalások lesznek a hadiadósságok kérdésében. Londonból jelentik: A Daily News Chronicle szerint Mellon volt amerikai pénzügyi államtitkár, az új londoni nagykövét Angliába érkezése után tárgyalások lesznek a hadiadósságok kérdésében.

— A Brith Trumpeldor purimbálja. A kolozsvári Brith Trumpeldor március 12-én este 9 órai kezdettel nagyszabású vidám Purim-bált rendez. A bál a szezon egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik, amely hatványozottan fogja a közönség elé varázsolni a népszerű Trumpeldor-bál felütésének kellemes, intím hangulatát. Az izléeses kiállítás meghívók széküldését a jövő héten kezdi meg a rendezőség.

— A kormány párt győz a japán választásokon. Londonból jelentik: A mai japán választásokon 446 képviselői mandátumot nyert a kormány pártja. A kormány párt már egyhangú választás után megszerezte a mandátumokat. Általában Inukai miniszterelnök pártjának győzelmét várják.

Telefon 0-11 Telefon 4-77

Ingyen tűzifa

1 vagon oles, vagy aprított fát egy órára vesz, vagy rendelést felad (akár kisebb tételben is)

500 kg la fát hapingue!

Garantáltan elsőrendű bükkszász házhoz szállítva élenként 900 lej
100 kg bükkszász aprítva 100 kgr. 64 lej
100 kg bükkszász aprítva 100 kgr. 60 lej
100 kg hántottfa v. gvertyanfa 100 kgr. 66 lej

Balázs Inre cégnél

Calea Regele Ferdinand 74.

Telefon 10-11 Tel-fon 4 77

— A Crystal Palace összes termeiben vasárnap délután fél 5 órai kezdettel teadélután rendez a kolozsvári Zsidó Nőegylet. A teadélután iránt, amely a kolozsvári ifjúság kedvenc mulatsága, városszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Újabb ötezer munkást bocsátanak el a Saar-vidéken. Berlinből jelentik: A Saar-vidéken néhány napon belül újabb ötezer bányász bocsátanak el a vállalatok, noha a munkásság már hajlandó lett volna a munkaidő megfelelő megrövidítésébe is beleegyezni, hogy a munkanélküliség további fokozódása elkerülhető legyen.

ROSSZ IDŐBEN: egy csésze tejben Ovomaltine.

— Megakadt a vasúti közlekedés a hófúvás miatt a görög-bolgár-török határon. Londonból jelentik: Konstantinápolyi jelentés szerint a görög-bolgár-török határvidéken, Adrianopol környékén hatalmas hófúvások miatt a vasúti fővonalon is megakadt a közlekedés.

— Hessen tartománygyűlése elutasította a szélsőséges pártoknak a törvényhozás feloszlására irányuló indítványait. Berlinből jelentik: Hessen tartománygyűlése elutasította a szélsőséges pártoknak a törvényhozás feloszlására irányuló indítványait.

— Csak titokban antiszemita az Erdélyi Lapok. A vásárhelyi Magyar Párt kaméleonja, Majláth Gusztáv erdélyi püspök kvadajutort kap, Kemény báró színház tulajdonos lett, Ki a legnagyobb magyar költő — Bukarestben? Sulyos sikkasztás a bukaresti magyarpárti irodában. Az erdélyi fiatal írók válasza. A Helikon zslovenszkói kirándulása, Iorga szerint Jósika báró ereiben román vér folyik, Tarnóczy Laos fegyelmi ügye a váradi püspökség előtt. Temesvártól nagy politikai eséta dul és sok más brilliáns írást hoz az Erdélyi Futár friss száma. A nivós és országosan elterjedt politikai és közgazdasági lapot Szégyéni-Kis Endre szerkeszti és az Erdélyi Futárt minden városban árusítják. Ára 15 lej, kiadóhivatala: Cluj Berde uca 2.

Látható

— Wizo-élet Kolozsváron. A Wizo munkája öröndetes haladást mutat ezen a télen Kolozsváron. Dacára a nehéz viszonyoknak, mind szélesebb a kör, amely érdeklődik a Wizo célkitűzéseiről. A Wizo teái mind látogatottabbak és minden Wizo-tea hangulatos, kellemes pár óra. Mintha egy család testvérei gyűlnének össze, meg sem magyarázható logikával, de a tudatalattii érzések a közönséget, egy célért küzdők seregét egy láthatatlan testvéri kapoccsal fűzi össze és ez árasztja derűjét és melegségét a Wizo-teákra. A Wizo vezetősége gondoskodik előadókrol ezeken a teákon, akik mindig általános és zsidó érdeku dolgokról beszélnek. Az elmúlt hetek előadói a következők voltak: Jámor Ferenc, aki Spinozáról, a nagy gondolkodóról beszélt rendkívül szimpatikusan. Ezután dr. Szentiványi Leoné lakásán megtartott teán Salamon László Artur Hollitscher: „Szalon-kommunisták” című könyvét ismertette, hozzáfűzve egyéni meglátásait. A legutolsó kedden Reichenberger Aladár lakásán rendezett teán Weinberger Nándor Roger Lambelin francia antiszemita író „Les victoires D'Israel” című könyvét ismertette, amely minden pamfletszerűsége mellett is nagyon érdekes és lehetetlen teóriáival önmagát dönti meg. Legközelebbi előadól dr. Darvas Simont nyertük meg. Dr. Darvas ismert szellemes előadó és így jogos várakozással és érdeklődéssel néznek a kolozsvári hölgyek az előadás elé. Ezenken a kulturális teákon kívül folynak az előkészületek a nagy országos bazárra. Legutóbbi teán Wertheimné elnökő magas szárnyalású szavakkal hívta fel a hölgyeket a bazár munkára. A kolozsvári asszonyok megértéssel és szimpátiával fogadják a bazár gondolatot és minden remény meg van a sikerre. A bazár június 19. és 20-án lesz megtartva, remélniük, hogy aki csak egy parányi közösséget érez a zsidó szenvedéssel, hozzá fog járulni ugy munkájával, mint adománnyal a bazár sikeréhez. Utóljára említiük, bár első helyre való, hogy a Wizo héber kurzus tanulóit szorgalmasan látogatják a kurzust és szeretettel és eredménnyel művelik az ősi szép nyelvet.

TUNGSTRAM
BARIUMCSON

— Középiszkolai diákokból álló rablóbandát leplezett le a majnafrankfurti rendőrség. Berlinből jelentik: Majnafrankfurtban a rendőrség rablóbandát leplezett le, melynek tagjai középiszkolai diákok voltak. Husz diák van őrizetben. A banda tagjaira eddig husz betörést és tizenkét gyújtogatást bizonyítottak rá.

— Darabokra szaggattott egy francia vasutigazgató az alagutban a vonat. Párizsból jelentik: Versailles közelében P. Jacob mérnök, vasutigazgató egy bizottsággal technikai szemlére egyik alagutba ment. Közben szerelvény futott be az alagutba s a mozdony a vasutigazgatót darabokra szaggatta.

— Felőtte férje ellenfelének ügyvédjét egy rostocki asszony. Berlinből jelentik: Rostockban a munkaügyi bíróság előtt egyik peres fél, Schwieps mérnök felesége a férje és az ellenfél ügyvédje, dr. Monzke közötti izgalmas szótávtás közben a hallgatóság sorából kiemelkedve revolvert rántott s kétszer rálőtt az ügyvédre, aki vértől boritva eszméletlenül esett össze. Az asszonyt letartóztatták.

— Nőorvos és szülész, a berlini egyetemi klinikák volt asszisztense, zsidó kórház vagy zsidó hitközség számára felajánlja gynaecologiai, operatív és szülészeti osztály számára a legmodernebb és komplett instrumentariumát felszereléssel együtt 150.000 lej értékben. Feltétel: fixizetési állás legalább 25000 lakosu városban. Ajánlatok: Altmann Cernauti, Dragos Voda 6.

INFLUENZÁTÓL megvéd: Anacot.

— Az ifjúsági szeminárium megnyitója. Hétfőn este pontban 8 óraker a neolog hitközség nagytermében megnyílik az ifjúsági szeminárium. Kérjük ezuton is a kolozsvári cionista szervezetek tagjait a pontos nagyszámban való megjelenésre. A rendezőség.

FISCHER

üvegudvar

klirakalában

— Amerikai kistükör. Newyorkból jelentik: A Leviathan, az Egyesült Államok legnagyobb luxushajója áprilisig utashiány miatt dokkban áll. — Az Egyesült Államokban ebben az évben azokat a kisebb iparvállalatokat is meg fogják adóztatni, amelyek eddig adómentesek voltak. — Los-Angelesben a rádióveteli zavarok okozott hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel és 500 dollár pénzbüntetéssel sujtják.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknel a természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Három kötelező hustalan napot vezetnek be Görögországban. Londonból jelentik: A Daily Express athéni távirata szerint a görög kormány a husbehozatal csökkentésére heti három hustalan napot fog kötelezővé tenni.

— A razzia című hatalmas elkölcdráma kerül vetítésre az Építómunkás mozgóban vasárnap fél 3, fél 5 és 9 óraker, hétfőn 5 és 7 óraker. Főszerpben: Evelyn Brent és George Brancroft. Kedden 3 óraker ingyenesen kultrelőadás. 5 és 7 óraker, szerdán 5 és 7 óraker új műsor. Az erőszakolt szereltem. Műsor előtt kétfelvonásos vágjáték.

NAPRÓL NAPRA

A National Broadcasting legutóbb a Hawai szigetekről rendezett helyszíni közvetítést. A rádióriporter megközelítette többek között a Kilauea tüzhányó kráterét is, úgyhogy a hallgatóság egész tisztán hallotta az izzó láva fortyogását.

Az amerikai Clevelandban Richardson kapitány új repülőgépmolett készített, amelyet nem benzinnel, hanem gőzzel hajtának. A repülőgépnak nagy előnye, hogy üzembn teljesen zajtalan és az üzemi költségek is lényegesen olcsóbbak, mint a benzinhajtotta gépek.

A londoni Glendenings cég elárvereztette Napoleon egy hajfűrtjét, amelyet halála után O'Meara angol orvos vágott le magának a száműzött császár fejről. A hajfűrtöt magángyűjtő 1 font 11 szillingért vette meg.

Londonban a tánchelyiségeket meg fogják rendszabályozni. A rendelet eltiltja, hogy tánchelyiségekben fizetésnélküli szórakoztatónöket és táncosnöket alkalmazzanak, akik egyedül a vendégek adományaira vannak szorulva.

Csikágóban tegnap Jack Dempsey volt nehézsúlyú ökölvívó világbajnok vereséget szenvedett a fiatal amerikai King Lewinskítől. A ringbe visszatért Dempsey ezzel elvesztette minden reményét arra, hogy a világbajnokságot visszaszeresse. A meccset szfolt arénában folytatták le.

Közelebről hozzákezedenek a második vatikáni rádióállomás építéséhez. Az új állomás építésénél felhasználják Marconi legújabb találmányait.

Chaplin s Ronald Colman márciusban Hollywoodból keletázsiai utra indulnak.

Lake Placideben az ötezer m. távon gyorskorcsolyázó világbajnok lett a norvég Ballangrud 8 p. 37.6 mp. idővel. Második az amerikai Schroeder 8 p. 41.9 mp. és harmadik a norvég Staaksrud 8 p. 43 mp.

Az amerikai férfi teniszsztrák ez évben nem vesznek részt a wimbledoni világtornán, mert minden erővel a Davis-cupdöntőre készülnek.

— Új rakétával kísérletezik egy német mérnök. Berlinből jelentik: Tilling mérnök, az ismert osnabrücki rakétakonstruktor új rakétával kísérletezik Waangeroog szigetén. A mérnök ezer kilométeres óránkénti sebességet óhajt elérni rakétájával, amelyet ez esetben postaküldemények továbbítására használhatnának fel az óceáni forgalomban. Most macskák és kutyák utaznak a rakétákban, mert meg akarja figyelni a nagy sebességnek az állati szervezetre gyakorolt hatásait.

— Az osztrák államügyészség zsarolás miatt indított vizsgálatot az Arbeiter Zeitung ellen. Bécsből jelentik: Az államügyészség zsarolás gyanuja miatt megindította az előzetes vizsgálatot az Arbeiter Zeitung ellen egyik gyárüzem bojkottálására irányuló felhívást tartalmazó cikke miatt. A szociáldemokraták a nemzeti tanácsban élesen támadták az igazságügyminisztert s a kormány ellen a legélesebb harcot jelentették be, ha a sérelmet nem reparálják.

Vissza a háboruba?

UJ KELET Legújabb hírek

Argetoianu győzött a cukorkérdésben

A kamara is elfogadta a szenátus módosítását a cukorkérdésben

A minisztertanácsra bizza a törvény a külföldi importálható cukor kontingentálását

Bucuresti-Bukarest, február 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Trifu euzista tiltakozik az ellen, hogy a kormány felhárított módon engedje, hogy egyes „idegenek” az ország területén minden előképzettség nélkül fogászati gyakorlatot folytassanak.

Codreanu a máramarosi lakosság támogatását és védelmét kéri. Elsősorban az összekötést kéri Máramaros és Csernovits között.

Válcovici közlekedésügyi miniszter megígéri, hogy a már megkezdett munkálatokat folytatni fogják és a vasutigazgatósággal is kapcsolatba lép a tekintetben.

Lupu dr. vitába keveredik Válcovicival és többek között azt mondja a miniszternek, hogy ne vitatkozzék vele, mert ugyanis először és utóljára ül a miniszteri padban.

Válcovici: Többet használna az ügynek, ha nem idegeskedne.

Lupu: Ha én ideges volnék, maga meglátná az ördögöt.

A cukorvita a kamarában

A kamara ezután megkezdte a szenátusból módosítással visszaérkezett, a cukor behozatali vámjárt leszállító javaslat tárgyalását. Constantin Bordeni az első szónok, aki szerint a javaslattal kapcsolatban bizonyos parlamenti formalitásokat nem tartottak be. Azt hangoztatja ezután, hogy a módosítással, amely tudomásul a behozatal kontingentálását írja elő, teljesen elveszik az eredeti javaslat hatóerejét.

Scutaru kéri a kormányt, hogy tegyen nyilatkozatot, mi a szándéka a módosítással.

Lupu: A miniszterelnök ur ne most beszéljen, hanem majd a vita végén. Ha most beszélne befolyásolná a többséget.

Raducanu nemzeti parasztpárti: A mi pártunk annakidején egy törvényjavaslattal jött, a mezőgazdasági felszerelések importvámjának eltörlésével, de már nem volt ideje, hogy ezt tető alá juttassa. A Jorga kormány nem tette magáévá terjedését és ezért volt szükség, most egy ilyen törvényjavaslat betervezésére, amelyet azonban a módosítás teljes értelmessé tesz.

A Magyar Párt álláspontja

Báró Jósika János magyarpárti képviselő szót emelt az ügyhöz és a következőket mondotta:

— A Magyar Párt állandóan állást foglalt az élet ocsóbbításá és az árak leszállítása mellett, különösen, amikor elsőrendű fontosságú cikkekről volt szó, de le kell szögezmem, hogy a közgazdasági életet érintő törvényeket nem szabad megmondogatlanul, hirtelen a parlament elé hozni és gyorsan megszavaztatni. Ne felejtjük el, hogy rendkívüli időköt élünk. Minden ország emeli a vámkot abból a célból, hogy a behozatalt csökkentse és a deviza készletet emelje. Erre példaként említem Csehszlovákia, amely éppen a napokban emelte fel a tengeri bevételi vámját. Ha tehát mi vámleszállítást szavazunk meg, ezt feltétlenül rekompenzációs alapon tehetjük csak és ha idegen országok gyárosainak és termelőinek óriási előnyöket nyújtunk a vámleszállítással, jogosan követelhetjük, hogy ezen országok gazdasági termékeit, gabonáinkat, élőállatainkat szintén kedvezményes vámtétellel engedjék be. Ezeknek a szempontoknak figyelembevételével a javaslatot a Magyar Párt nevében csakis a szenátusban megszavaztatott módosítással fogadhatom el.

Összetűzés Jósika és Lupu között

Jósika báró beszéde közben Lupu dr. idegesen közbeszólt: Gyárfás ur és ön is igazgatósági tagjai a cukorgyáraknak és óriási tantiémet kapnak onnan.

Báró Jósika János: Lupu dr. kétségte-

lenül téves és helytelen információból eredő vádjait energikusan visszautasítottam. Sem Gyárfás Elemér dr., sem én magam soha nem voltam és nem vagyok egyetlen cukorgyárnak sem az igazgatósági tagja és így nem is kaptam és nem is kaphattam tőlük busás tantiémet. A magyar pártnak pedig semmiféle összekötése nem volt és nincs is a cukorgyárakkal.

Lupu dr.: Lehet, hogy ön nem cukorgyári igazgatósági tag, de igen sok erdélyi mágnás az. Ezeknek érdekeit védik önök és ezeknek a listáját felolvasom majd itt a kamarában.

Jósika János báró: Ismételtel kijelentem, hogy sem én, sem Gyárfás Elemér nem vagyunk tagjai a cukorgyáraknak, amelyekkel a magyar pártnak sincs semmi fele összekötése. Vádjai tévedésen alapulnak és azokat visszautasítottam.

A többség szavazást sürget

A vita folytatásában Itoiu kéri, hogy milyen garanciája lesz annak, hogy a módosítást nem fogják felhasználni a cukorimport megakadályozására.

Jorga: Hát olyan ember vagyok én, aki nem tartja meg a szavát?

Lupu dr.: Nem lehet tudni, hogy mi történik három nap alatt.

Stanoiu: Szeretnénk tudni, hogy mi lesz a cukor ára és hogy mikor dönti el majd a kormány minisztertanács határozattal, hogy milyen mértékben engedi be a cukrot?

Jorga: A cukor ára attól függ, hogy milyen ajánlatokat fogunk kapni.

Gheorghie Bratianu megállapítja, hogy

a módosítás teljesen hatástalaná teszi a javaslatot és így azt nem szavazhatja meg.

Mirescu szociáldemokratának is az a véleménye, hogy ilyen módon az ország nem fog hozzájutni az olcsó cukorhoz.

A kormánypart kórusban kiáltja: Szavazásra, szavazásra!

Osiceanu: Ilyen hamar megcukrosodtak?

Tatarescu liberális: Amit a kormánypart csinál, az rossz tréfa.

Soimu: Önök tartózkodtak az eredeti törvény megszavazásától.

Lupu: Ugy látszik Tatarescu ur nem tudja, hogy a szenátusban a liberálisok a törvény ellen beszéltek.

Costinescu liberális: A módosító javaslat ellen.

Lupu intranzigens

Lupu: A kamara nem játszhatja ezt a hipokrita játékot. Csak akkor szavazhatjuk meg a javaslatot, ha az eredeti formájában terjesztik be.

Costinescu liberális: Nemcsak a szenátusban, hanem azelőtt a kamarában is a cukorvita alatt az volt az érzésem, hogy Kerenszki előszobájában vagyok. A kormány nem volt ura a helyzetnek és negyedóránként változtatta a véleményét.

Jorga: A kormánynak az volt a célja, hogy a cukortörzst falán üssön rést és ezen a résen behatoljon. Mint képviselő megszavaztam a törvényt, de mint miniszterelnök más szempontokat is szem előtt kell hogy tartsak. Meg kell védeni a devizákat. Én nem utasítottam vissza a módosító javaslatot. A liberálisok azzal,

hogy a módosítást elvetik, remélik, hogy az egész törvényt meg fogják semmisíteni.

Aranyvaluta helyett cukorvalutát

Lupu: Sokkal régebbi politikus vagyok, semhogy ne tudtam volna, hogy ezek a gyanus pressziók be fognak következni a ime nem is maradtak el. Bekövetkezett a csoda, hogy Jósika ur és Gyárfás ur Románia érdekeit védik Magyarországgal szemben, ahonnan pedig bejönne a cukor. Jött a legyőzhetetlen titkos hatalom és mindent el tudott intézni. Vezessük be az aranyvaluta helyett a cukorvalutát, mert a cukor árának olyan árfolyama van, amely nem lehet változtatni.

Jorga: Aziránt a munka iránt, amelyet mi végzünk, több respektust kellene önöknek éreznük.

Lupu: Nem ön ellen beszéltek, hanem Argetoianu ur ellen, miért nincs ő itt a kamarában.

Jorga: Ne a kormány soraiban keressék a cukorárak leszállításának ellenzőit, hanem az ellenzék soraiban.

Raducanu: Ön most ismét a pártokat támadja, holott azt mondta, hogy nem ellensége a pártoknak.

Lupu a sovinszta

Lupu: A szenátor urak a csehszlovák cukortól remegve szavazták meg a módosítást. A pénz pedig ugyanis kimegy az országból. Miért védjük azokat a cukorgyárakat, amelyek könyveit még nem vezetik román nyelven. Most egyszerre jut eszébe a kormány, hogy védelmébe vegye a devizákat? Régebben kellett volna gondolni ezekre a dolgokra. A görögök nem engedik be a búzánkat, miért nem telepítjük ki a kétszáz ezer görögöt az országból? Elégedjenek meg a cukorgyárak 40 százalékos haszonnal. A törvényt a módosítás nélkül kell megszavaznunk.

Jorga felé kiáltja: Önökét legyőzték!

Trancu-Jasi: A kormány máról holnapra változtatja az álláspontját. Össze akarja egyeztetni a gyanus érdekeket a belpolitika kulisszáival.

Jorga visszautasítja ezeket a szavakat, amelyeket sértőeknek minősít. A kormánypart nagy tüntetést rendez, veri a padokat.

Otetelesanu: Pedig mind igaz, amit Trancu-Jasi mondott.

Cuza dicséri Jorgát

Cuza Jorgát dicséri beszédét mond. Kijelenti azonban, hogy a szenátusban a módosító javaslatot zsidók nyújtották be és ezért elveti.

Singer zsidó képviselő: Nem ildomos dolog olyan embereket támadni, akik nincsenek jelen.

Jorga: Devizaháboru idejét éljük, amikor jó pozíciót kell elfoglalnunk. Meg kell szavaznunk a módosítást.

A kormánypart kórusban kiáltja: Igen! Az ellenzék ugyancsak kórusban felel vissza: Nem!

Jorga: Bármilyen lesz a szavazás eredménye, ne gondolják, hogy az megbuktatja a kormányt. A kormány nem bukik el egy süveg cukron azok kedvéért, akik a süvegcsukrot politikai fegyverre választják.

Elfogadták a módosítást

Ghelveanu beszél ezután. A miniszterelnök ur, mondja, támatta a pártokat, pedig éppen a pártok voltak azok, amelyek kezdeményezték ezt a törvényjavaslatot. A módosítást viszont egyedül a kormánypart és a kormány akarja. A kontingentálásnak az a célja, hogy megakadályozza az importot.

Jorga: Pannepélyesen kijelentem, hogy abban a pillanatban kilépek a kormányból, amikor a módosítást az eredeti javaslat ellen fegyverül használják fel.

Az ellenzék névszerinti szavazást kér, azonban mégis golyóval szavaznak. Az eredmény az, hogy a képviselőház 142 szavazattal 42 ellenében a módosító javaslatot elfogadta.

FRATERINITAS Könyv- és Laphidó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefon 9-77

Taxa postaké
plátó in numeru
No. 224.716-929

da Baron L. P.
Telefon:
vonta 111
000, egés.
havonta 1,
egészre
értékü valu
szerint. Az
bánság, zsid
Cikkeink utá
rác magy.

Egy nyiltéri k

Van Bukarestben egy ják: Svastica. Vagyis kereszt. Ebben a lapban csak a programját, a nagy kölcsönkérte a től, kivételesen egy cikk jelent meg a nyiltéri közlemény.

A nyiltéri közlemény. Innen tudjuk, hogy melyik férj nem felesége adósságért, haza, mert minden legfőképpen azt, hogy többet az illető cégért — hogy enyhén — nem számolt ki — nem számolt ki — kasszált összegekkel.

Amint jól méltóztam, a forgó nyiltéri köztől volt szó.

„Figyelmeztetjük, így szolt a közlemény Popescu nevé ur a lap részére szubben az illető ur a megjelennék, úgy a szánt szubvenciót rkez, hanem adják a logközelebbi rendőr Vagyis Popescu ura, hanem egyuttal srien zsebre vágta a cióinak istápolására s

Nagyon érdekes. De még sokkal érdekesebb a nyiltéri közlemény elárul. Hogy a hatóságok a Svastica-nak.

A közpénzekből. Valószínűleg is.

Minő öröm és mindez mindezt a penziú

Mire megy a p

Most eszébe jutandezni, hogy voltaképpen a hatóságok olyan kötet az első jöttmen Svastica kiadóhivatal lentkeznek? Vagy hogy Svastica azt a pénzt, a hatóságokon ke

Papirt vesz rajta és számlát, hogy a lap hessék, Vagyis hatóságok az olvasó el a cikkeket az olvasó Itt meg kell állni e egészen mindennapi c

Az egyik cikk példaszemita képviselő és e propaganda beszédét letek:

„Nem kívánjuk a z nem akarjuk bepissmoeskos vérükkel, csöket Romániából eg amely meg akar ná kóami számunkra a zsid

Nyolc oldalon kergetik az ilyen monda Ha Popescu ur ne

nökre és kártyára a legalább még két oldal Juon ebből az irodalo

Épületes és lelke

Nem csoda, hogy a könnyen és olyan bol Popescu ur markába

Sajnos, Popescu ur látni a hatóságoktól. Nem a cikkeket miat

A cikkeket ezután is nek, mint az eddigiétek a szubvenciókat.

Csak Popescu ur le kére kell adni.

Nem a lapot. Csak

Az áldomás

Hiszen szó lehetne fektusok necsak Pope lapot is rendőrkézre De nem lehet.

A finom újság illusztris cikkirői ne